

DARBININKAS

LV NO. 9

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N. Y.

ANTRADIEŠIS - TUESDAY, VASARIS - FEBRUARY 3, 1970

910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN, N. Y. 11221

10 CENTŲ

Ūkio reikalai — dėmesio centras

Washingtonas. — Prez. Nixonas jau parengė pranešimą kongresui apie krašto ūkinę padėtį ir sekančių metų numatomą ūkinę politiką. Perėmė pareigas ir naujasis Federal Reserve Board pirmininkas A. F. Burns, buv. prez. Eisenhowerio ūkinių patarėjų pirmininkas. Jo žinioje yra krašto pinigų apyvartos kontrolė, labai didelis veiksnys krašto ūkio politikos vairavime.

Pirmasis žingsnis bus naujasis biudžetas, kurį kongresas gaus jau šią savaitę. Jei kongresas panorės darniai dirbti su prezidentu, išlaidų norima turėti 200.8 milijonų dolerių, pajamų 202.1 bil. dol. Pridėjus numatomą besibaigiančių biudžetinių metų pusantro bil. dolerių perteklių, tikimasi sulaukti stipresnio ūkinės veiklos pristabdymo.

Kai šitas reikšminys pradės žymiau rodytis, ateis laikas paleisti apyvartą daugiau pinigų ir atpiginti bankų duodamas paskolas. Tuodu abudu veiksniai turėtų paskatinti infliacijos spaudimo silpnėjimą, bet tik nežymiai sumažinti dirbančiųjų skaičių. Numatoma, kad 1970 metais kainos nepakils daugiau kaip 4.3 procento, tuo tarpu kaip 1969 m. jos pakilo veik 5 proc.

— V. Vokietijos atstovas, artimas kanclerio Brandto politinis patarėjas, išvyko į Maskvą pradėti derybų dėl nepuolimo pakto sudarymo. Parengiamieji pasitarimai, kuriuos vedė V. Vokietijos ambasadorius Maskvoje, jau eina baigti.

Gabiai surežisuotas prezidento manevras

Veto priežastis buvo ne doleris, bet politika

Washingtonas. — Prez. Nixonas pirmą kartą formaliai susikirto su demokratų valdomu kongresu ir laimėjo — jo vetuotas įstatymas buvo sugrąžintas atgal į komisiją pertvarkyti pagal prezidento pageidavimus, nes atstovų rūmuose nepajėgta surinkti dviejų trečdalių balsų. Pritrūko 52 balsų.

Susikirsta dėl Sveikatos, Socialinės Apsaugos ir Švietimo dep. biudžeto šioms biudžetiniams metams (jie baigiasi birželio 30). Kongresas paskyrė 1.1 bilijono dolerių daugiau negu prezidentas buvo prašęs. Buvo įspėta, kad tai prisidės prie infliacijos spaudimo padidėjimo, ir tai visai be reikalo, nes padidintos pašalpos tiems mokykliniams rajonams, kurie šiandien nebūti tų problemų, kurioms įveikti tos pašalpos buvo pradėtos dalinti.

Toji problema yra užsilikusi nuo pasaulinio karo, kada dygo kaip grybai po lietaus karinės pramonės įmonės ir joms aptarnauti vyko darbininkai su šeimomis iš tolimiausių pasviečių. Ant greitųjų buvo statomi gyvenami barakai ir mokyklos, nes esamų neužteko. Vietinės savivaldybės reikalingų statyboms pinigų neturėjo, todėl mokykloms išlaikyti kasmet buvo skiriamos pašalpos iš federacinio ižd. Šiandien daugybė tų karinių bazių ir visos karinės įmonės yra vienaip ar kitaip likviduotos, bet įstatymas dėl tų mokyklų šelpimo tebeveikia ir pinigai iki šiol kasmet būvo skiriami.

Ieškodami kuo pasigerinti

rinkiminius metais, demokratų tai programai paskyrė 600 mil. dol., tuo tarpu kai prezidentas buvo numatęs tik 202 mil. dol. ir pasakęs, kad programa reikalinga pertvarkymo. Bet nebuvo paklausa, todėl prezidentas įstatymą vetavo ir grąžino atgal į kongresą. Bet jo pasiuntiniai atstovų rūmų nariams privačiai pašnibždėjo, kad suma bus pakelta iki 400 mil. dol., jei įstatymas bus grąžintas komisijai pertvarkyti pagal prezidento pageidavimus. Tas kyšis gerai paveikė — nebuvo surinkta pakankamai balsų veto nugaltėti.

Už veto paremimą balsavo 35 demokratai ir 156 respublikonai, už veto panaikinimą ir jau priimto įstatymo palikimą kaip jis yra balsavo 191 demokratas ir 27 respublikonai. Demokratai pralaimėjo, nes nesurinko reikalingos daugumos prezidento nuomonei pakeisti. Balsavusius už veto paremimą prez. Nixonas pasikvietė į Baltuosius Rūmus pavašinti ir pasikalbėti.

Viena pusė kainą sumažino, kita kiek kilstelėjo, ir rezultatas — abi pusės patenkintos. Demokratams buvo leista pasirodyti, kad jie rūpinasi švietimu ir socialinėmis problemomis, gi prezidentui buvo leista pademonstruoti, kad jis čempionas kovoje su infliacija, kuri valstybės problemų skalę nustumė Vietnamo karą į antrą vietą. Gudriai surežisuotas manevras.

Pagrindinis to įstatymo vetavimo tikslas buvo ne pinigai, bet politinis. Ir tam momentui prez. Nixonas buvo pasirėngęs.

Per visus praėjusius metus jis elgėsi taip, lyg jam vistiek, ką darys demokratų valdomas kongresas. Bet jis gabiai naudojo televiziją milijonams žmonių ir save traukti ir savo nuomoneis populiarinti. Po kiekvieno jo pasirodymo ekranuose buvo ištirta, kaip tauta priėmė tą ar kitą jo nuomonę. Gauti duomenys dėjo pagrindą naujiems pasirodymams organizuoti. Lygiagrečiai vyko projektų siuntimas į kongresą labai svarbiais klausimais, prašant juos paversti įstatymais. Kongresas jais beveik nesidomėjo, ir tik metams baigiantis demokratai suprato padarę klaidą.

— Amerikos auto pramonė per pirmą šių metų mėnesį pagamino 45,150 vienetų mažiau, negu buvo pagaminta per tą patį laiką 1968 m. Ford, Chrysler ir General Motors per visą savaitę trūpino darbo savaitę, tik American Motors dirbo pilną savaitę, nes jie jau pradėjo gaminti savo mažąjį automobiliką Gremlin, kad galėtų pradėti varžytis su užsieniniais mažais, kurie Amerikoje labai mėgiami.

— Prez. Nixono žentas ir mirusio prez. Eisenhowerio anūkas David Eisenhower sulaužė senelio ir tėvo tradicijas įstodamas į laivyno rezervą šešiams metams. Jo senelis ir tėvas buvo armijos karininkai. Jaunasis Eisenhoweris pradės tarnybą rudenį, kai baigs Amherst kolegiją. Jis jau prisiekė dantis.

— General Motors vadovybė mano, kad iki 1980 m. jos gaminami automobiliai jau turės nuodingomis dujomis nebespaudančius motorus. Manoma, kad ir vyriausybės įstaigos įpareigos automobilių pramonę iki to laiko pagaminti "švarų" oro neteršiantį motorą. Jau išstudijuota, kad tokio motoro pagaminimas yra galimas.

Grįžę po Kalėdų atostogų į antrąją sesiją, demokratai suplanavo prezidentą "pašokdinti" ir rinkiminiams metams kapitalo pasižvejoti. Nustatė už pinigų — vienam piniginiu atžvilgiu jautriam departamentui paskyrė daug daugiau dolerių negu prezidentas buvo suplanavęs. Ir tą momentą pasirinko prez. Nixonas pasirungti su kongresu dėl tradicinių prezidentūros teisių vadovauti įstatymų leidybai.

Pavyko. Pirmasis gerai pasisekęs bandymas sustiprino prezidento įtaką kongrese, surikavo kongreso respublikonų frakciją į vieną eilę, gi demokratų dar kartą įsitikino, kad kraštui vadovauti reikia ko nors daugiau, negu techniškos atstovų daugumos kongrese.

Biafros žmonės dar apleisti

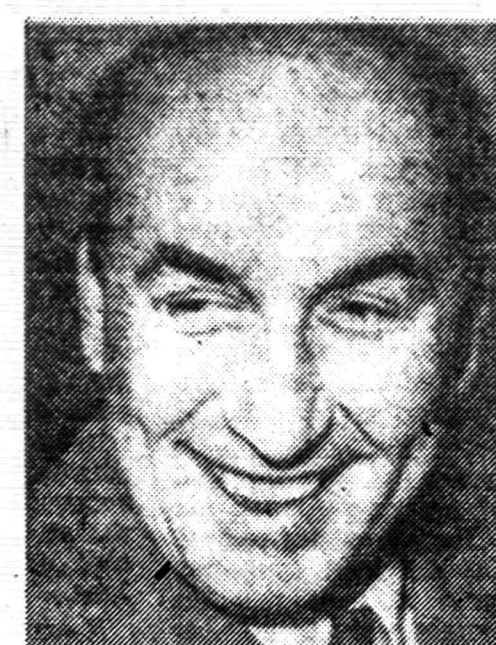
Londonas. — Čia laikraščiai pilni susirūpinimo, kad po Biafros kapituliacijos vis dar pagalbos davimas jos žmonėms tebėra mažas ir be jokios tvarkos. Nusistatymas nepriimti pagalbos iš užsienį oficialiai tebegalioja, bet padėti žinantieji teigia, kad jos reiks prašyti ir priimti, bet tai ateisį tytomis ir pamažu.

Dabar Biafra jau vadinasi rytinė centro valstija, viena iš dvilikos, sudarančių Nigerijos valstybę. Charakteringa jos žymė dabar esanti ta, kad kraštiečiai jau garso nedrumsčiamą tylą — ten niekas nejudą, kalbama tik pašnibždomis, vengiama susitikti su kareiviais. Nėra mokyklų, elektros, niekas negauna laiško, nes paštas neveikia, nėra dar jokio susisie-kimo, nėra prekybos, nėra darbo, nėra pinigų, nes Biafros pinigų niekas nebeima kaip mainų ženklą. Niekas dar nežino, ar tiems pinigams bus pripažinta kokia nors vertė. Dabar jau žinoma, kad atėję Nigerijos kareiviai išplėšė Biafros bankus ir prekybos įmones, todėl pinigų iškeitimas pasidarė problema, nes keičiant visiems, kas tik ateis, plėšikai taps turtuoliais, o gyventojams nebus jokios naudos.

Prasidėjo jau ir kerštas, pirmiausia palietęs Biafros žmones karo metu gelbėjusius katalikų kunigus ir seseris, naujai tai misijai atvykusius ar senus Nigerijos gyventojus. Jau nu-teisti po 6 mėnesius kalėjimo 35 kunigai neva už tai, kad sulaužė Nigerijos imigracinius įstatymus. Svetimų valstybių diplomatiniams atstovams įsikišus, pažadėta greit bylas peržiūrėti. Greičiausiai visi bus iš Nigerijos išvaryti. Be kalėti nu-teistųjų, 28 misijonieriai, jų tarpe 10 seserų, išvaryti iš Biafros teritorijos. Jų tarpe yra vyskupas, išgyvenęs Nigerijoje 25 metus.

Nigerijos laikraščiai išdidžiai tebekartoja, kad užsienio pagal-ba nereikalinga, bet jos reiks prašyti ir pirmti, nes turimais savais turtais lbo genties nuo išmirimo nebūsi galima išgelbėti. Be žmoniškumo parodymo nebus nė taikos su lbo gentimi, kuriai gražiai pasidabinusių karininkų vadas kasdien tą taiką žada.

Dubčekas veikia dar būsianti tiriama — Husakas ramina, kad nebus kerštaujama

Cekoslovakijos premjeras Černikas, buvęs Dubček reformų bendradarbis, paskui jų kritikas, dabar jau išmestas iš premjero ir kompartijos prezidiumo vietų.

Praga. — Čekoslovakijos kompartijos centro komitetas tikrai pašalino Černiką iš federacinio premjero pareigų, bet jo vieton paskyrė ne Indrą, kaip pranešinėjo R. Europos komunistų šaltiniai prieš komiteto posėdį, bet čeką Strougalą, liberalų persekiotoją, maskvinės linijos komunistą ir kandidatą Husako vietai užimti, kai Maskvos akimis žiūrint, atsirastų palankios aplinkybės. Černikas pašalintas ne tik dėl jo ryšių su Dubčeku ir Co. re-formomis, bet norima surasti ir atpirkimo ožį dėl blogėjančios Čekoslovakijos ūkinės padėties pasiteisinti. Bet ji blogėja ne dėl Čekoslovakijos vadovų kaltės, ir tai žino visas kraštas, bet dėl visiemis satelitams taikos Rusijos ūkinės politikos. Žodžiu, Strougalas yra tik laikini žvaigždė naujos politinių figūrų konsteliacijos belaukiant.

Černikas išmestas ir iš kompartijos prezidiumo, gi Dubčekas pasitraukė ir iš centro komiteto, taip pirkdamas galimybę išvykti į užsienį. Černikas paliktas ministrų taryboje ne-reikšmingose pareigose.

Iš keturių didžiųjų 1968 metų reformos šulų savo vietoje beliko tik vienas prez. Svoboda. Visi dabar pašalintieji buvo Husako rėmėjai, todėl jų netekus nebus lengva Husakui spirti prieš Maskvos linijos šalininkus, kurie dabar jau do-

minuoja prezidiume. Bet esama dar šiek tiek tokios paguodos, kad Husakui pavyko apginti federacinės vyriausybės vadovybę nuo Indros, kurį tikriausiai rėmė Maskva, nes jis vienas iš trejų, kuriai Maskva 1968 m. buvo pavedusi sudaryti naują vyriausybę kai tik Sovietų kariuomenė užims Pragą. Prez. Svobodos nepaprasta drąsa, rizikuojant net gyvybe, tada tuos Maskvos planus sugriovė.

Kompartijos centro komiteto posėdžiams pasibaigus, dr. Husakas ramino kraštą ir užsienį, kad nebus jokių keršto teismų. Bet mažesnis už jį parei-gūnas, net tik centro komiteto narys antrininkas, Vakarų spaudos korespondentams tvirtino, kad Dubčekas byla dar nėra baigta — komitetas noris pagrindinai ištirti Dubčeką veiklą jam einant partijos vadovo pareigas. Ir tai ne jo vieno, bet ir kitų. Tai, matyt, reiškia, kad Maskvai reikia pačių čekų-slovakų tarydumo būdu surinktos medžiagos okupacijai pateisinti. Dubčekas iki šiol nesutiko jai tokios medžiagos parūpinti.

Tas informuotojas Havlin taip kalbėjo: "Reikia sužinoti tikrą tiesą apie draugą Dubčeką. Iki šiol tik paviršutiniškai jo veikla vertinta. Dubčekas neteko pasitikėjimo, jam nepasisekė, jis privedė partiją ir kraštą prie bankroto, todėl turėjo pasitraukti. Bet tokio įvertinimo dar neužtenka, nes jo veiksmams turėjo didelės įtakos tarp-tautiniame socialistų sąjūdy".

Tas pats Havlin pranešė, kad iki šiol jau pašalinta iš centro komiteto apie 80 narių — jie pakeisti kitais. Dabar centro komitete esą 148 nariai. Bus pradėta valyti iš partijos ir eiliniai nariai, kurie nesutinka su partijos politine linija. Su galios nedarantais liberalais nesą galima sėdėti prie vieno stalo, 1968 metų periodas turis būti baigtas. Dabar posėdžiavęs visas komitetas numatė kaip tą operaciją praveisti. Kontrrevoliuciją sunaikinus, anot Havlin, būsią galima pradėti ir ūkinės problemas tvarkyti...

Nauji valdovai dirbė sklandžiai

Paryžius. — Čia įvyko pirmasis šių metų V. Vokietijos ir Prancūzijos vyriausybės atstovų pasitarimas, vykdamas 1963 m. sudarytą susitaikymo ir bendradarbiavimo sutartį. Vokietijos delegacijos vadovu buvo pats kancleris Brandtas. Tai pirmas susitikimas abiem valstybėms pakeitus pagrindinius vadovus.

Aptarta daug klausimų, iš kurių keli jau viešai suminėti. Bet dar mažą prancūzų spaudos komentaru.

Pirma, pritarta Bonnos poli-

Izraelio krašto apsaugos ministeris Mosė Dayanas, pradėjęs Egiptą, Siriją ir Jordano stiprų pūdinę jimą. Pasaulio politikos centruose didelis susirūpinimas, bet niekas nežino kaip tą reikalą pradėti stabdyti. Jei taip būtų buvę prieš dvejus metus, seniai būtų buvęs naujas žydų-arabų karas.

ITALIJOJ NAUJA ADMINISTRACINĖ REFORMA

Tik senatas greičiausiai projektą palaidos

Roma. — Italijos atstovų rūmai priėmė įstatymą, kurs dalina Italiją į 14 regionų su tiek pat regioninių seimelių bei administracinių organų vietiniams reikalams tvarkyti.

Centras ir kairė buvo tos reformos šalininkai, bet dešinė mano tai esant pasenusiu dalyku, nes šiandien pasaulyje vyraujanti kryptis yra ne skaldyti, bet jungti ir didesnius politinius vienetus. Laukiama senato nuomonės, nes ten vyrauja kitokios nuomonės.

Jei įstatymas praeitų ir senate, regioniniai seimai ir vykdomieji organai bus renkami — sudaromi ateinantį pavasarį. Provincijų seimelių sudėtis — nuo 50 iki 200 narių, žiūrint kur kiek gyventojų. Jų kompetencijoj bus tokie reikalai: regiono policijos samdymas ir jos tvarkymas, upių ir ežerų laivybos kontrolė, medžioklės ir žvejybos tvarkymas, vietinių nuosavybės mokesčių nustatymas, miestų planavimas, regiono keliai, turizmas, muziejai ir bibliotekos, biednuomenės šelpimas, mokesčių surinkimas.

Šitas padalinimas nepanaikina seniau įkurtų penkių regionų, sudarytų kalbiniais, geografiniais ir politiniais sumetimais: Sicilija, Sardinija, Val d'Aosta, Trentino-Alto Adige (Italijos Austrijos Tirolis) ir Venecija Giulia.

Regioniniai parlamentai pradės įstatymus leisti tik už dviejų metų, nes tiek reiks laiko centriniam parlamentui ir vyriausybei toms regioninėms autonomijoms sukurti pagrindi-

nus teisinius rėmus. Bet visa šito projekto ateitis priklausys nuo to, kaip pajėgs krikščionys demokratai, dvi socialistų grupės ir respublikonai susitarti dėl pereiną vasarą pabirusios koalicijos centrinei vyriausybei atstatyti. Ji pabiro socialistams suskilus į dvi grupes, kurių viena buvo už komunistų įjungimą į vyriausybę, o kita prieš. Ateina gandas, kad baigiama ta prasme susitarti ir greit laukina sudarymo naujos

Italijos vyriausybės, paremtos keturiomis partijomis. Dabar kaduo vieni krikščionys demokratai.

Jei marksistinis socialistų sparnas pasižadės laikytis tokių pat taisyklių sudarant ir provincines vyriausybes, kokios saistys ir centrinę vyriausybę sudarant, senatas bus sukalbėsmes ir dėl 14 naujų regioninių administracijų sudarymo. Jei ne, senatas tikriausiai tam projektui nepritaras.

Chicago Lietuvos operos spaudos konferencijai pasibaigus sausio 24 d. Healthy Food (Bitiūnienės) restorane dalinasi įspūdžiais iš kairės į dešinę: dirigento asistentas Alvydas Vasaitis, operos v-bos pirm. Kazys Skaisgiris ir chormeisteris Bernardas Prapuolenis. Premjera Verdi — "Likimo galia" įvyks balandžio 18 Chicagoje. Nuotr. G. Bičiūnaitės

Ar padaryta neteisybė įsiamžins?

Prof. Juozas Eretas apie "Užmirštuosius baltiečius"

Užmirštieji baltiečiai (Die ver-gessen-en Balten) — tokie var-du Liucernos (Sveicarijoje) žurnalas "Civitas" 1969 paskelbė prof. J. Eretos straipsnį, kuris mus pasiekė jau kaip atspaudas.

Juodas: ar pradžia ir ar pabaiga?

Straipsnis pradėdamas:

"Kai 1968 metais rugpjūčio mėn. Sovietų kariuomenė drauge su kai kuriais satelitais įsiveržė į Čekoslovakiją, Vakaruose vėl sukilo atsiminimai apie Vengrijos (1956) ir vidurio Vokietijos (1953) sukilimų sutramdymą. Tik nedaugeliui atėjo į galvą, kad Sovietų Sąjunga (SS) dar didesnę neteisybę įvykdė jau 1940 — likvidavo laisvas Baltijos valstybes: Estiją, Latviją ir Lietuvą. Juo reikšmingiau šiandien pažymėti, kad smurtas prieš vidurio Vokietijos darbininkus nebuvo tai pradžia — jau 1918-1920 buvo pavergti ukrainiečiai, gruzai ir armėnai — ir kad įsiveržimas į Čekoslovakiją 1968 tai nėra galas. Tai tik žiedai grandinėje imperializmo, kurį SS paveldėjo iš carizmo laikų. Laisvasis pasaulis galėtų kai ko pasimokyti, jeigu jo žmogus turėtų valios ir noro pasidaryti iš istorijos neišvengiamas išvadas. Baltiečių likimas galėtų būti tuo atžvilgiu ypačingai pamokomas".

Baltiečių istorija: kiek jos galima pasakyti per 11 puslapių

Straipsnis turi šiuos skyrius: Kraštas ir žmonės, Dvasia ir charakteris, Pajūris kaip likimo veiksnys, Nepriklausomos valstybės kaip savės išraiška, Pacta non servanda sunt (Sutarčių nesilaikytina), Ar gali neteisybė įsiamžinti?

Kaip iš skyrių vardų matyti, autorius liečia trijų tautų istoriją ir svarbiausią jų dabartinę problemą: ar jos gali atgauti laisvę.

Straipsnis yra pavyzdys, kaip per 11 puslapių galima sutraukti trijų tautų istoriją ir problematiką nežinančiam skaitytojui. Autorius puikiai moka parinkti labai konkrečius būdingus momentus, kurie išsirežia į atmintį, sugretindami baltiečių istoriją su kitų tautų raida. Bet ir baltiečių istoriją žinančiam daugiau ar mažiau įdomu ir nauja patirti, pvz., kad Estijos sostinei Talinui vardą paliko danai, kurie norėjo Baltijos jūrą paversti "savąja jūra" (mare nostrum), atsibrovė į Baltijos rytinius šiaurinius pakraščius ir miestui davė vardą — Taana — linna (danų miestas). Arba: nepriklausomoje Estijoje 1937 kultūra buvo paūgėjusi tiek, kad savo mokslinių bei dailiosios literatūros leidinių skaičiumi proporcingai pralenkė danus, švedus ir anglus: 10,000 estų gyventojų teko 17,25 leidiniai, danų 9,25, švedų 4,57, anglų 3,83.

Priešišiai baltiečiams: kam jie nesigynė

Paliečia autorius ir kontroversinį gynyminio nuo sovietinės invazijos reikalą. Rašo:

"Daugelis, būdami Vakaruose saugūs, baltiečius vadino bailiais, tardami, kad jie turėjo pasipriešinti nors ir šaltais ginklais. Tačiau kiekvienas, kuris šią tragediją pergyveno pats, turi pagrindą tiems išminčiam atsakyti klausimu: kaip gintis — turint prieš save armiją, už savęs vandenį, niekur neturint atamos, o iš tų Vakarų jokios pagalbos? Ginkluotas pasipriešinimas būtų visai sunaikinęs ištisą generaciją ir apsunksinęs šių tautų išsilikimą tarp gyvųjų."

Ar neteisybė įsiamžins: ar išsivysinimas beviltiškas?

Skyriuje "ar neteisybė įsiamžins?" autorius nekartoja te-

zės, kuria anksčiau daugelis buvo tikėję: kad tarp Vakarų ir Sovietų interesų bus konfliktas ir to konflikto eigoje pavergtieji atgaus laisvę. Nekaratoja ir paskesnės tezės: kad Vakarai, siekdami taikos su Sovietais, pavartos diplomatinę bei ūkinę spaudimą Sovietams, idant jie vykdytų Atlanto chartos pažadus. Autorius neieško išlaisvinimo iš šalies, daugiau kreipdamas dėmesį į Sovietų vidų:

"Tiesa, SS konstitucija duoda narėm respublikom formalinę galimybę balsavimo keliu pasisakyti už pasitraukimą. Bet ką reiškia popierinė teisė diktatūroje?...

"Kas betgi nors kiek nusi-

mano istorijoje, tas žino, kad pavergėjas tol negali paglemžti pavergtos tautos, kol ji išsaugoja savo tautinę savigarbą ir laisvės sąmonę. Nes pažymėtina, kad net didžiosios galybės neišlieka amžinai didelės ir galingos ir kad didelės valstybės net greičiau pradingsta, kaip mažosios tautos. Kadangi šioje istorinėje raidoje SS nėra išimtis, jos atečiai perspektyvos nėra iš geriausių. Jau dabar geltonieji ženklai rytiniame horizonte nieko gero nežada. Juo labiau, kad jos (Sovietų Sąjungos) kariuomenė yra tik pusiau rusiška; kita pusė yra kariai iš 130 svetimų tautų, kuriais rusai negali besąlygiškai pasitikėti.

"O kai dėl satelitų ištikimybės, tai ją rodo kruvini pėdsakai, kurie eina nuo Čekoslovakijos (1968-69) per Vengriją (1956) į Lenkiją ir vidurio Vokietiją (1953). Visas vakarinis SS frontas dėl to yra ištisa politinė ir karinė žaizda.

"Šis konstatavimas nėra jokis karo kurtymas; jis tieskia vienintelio daikto — taikos. O ji geriausiai užtikrinama, kada kiekviena tauta, net ir mažiausia, džiaugiasi laisve, kurią jai kaip neatjungiamą teisę yra suteikusi aukštesnioji Pasaulio Tvarka.

"Taip pat ir baltiečiams — užmirštiesiems"

Prof. Juozas Eretas kalba New York'e, kai čia lankėsi prieš keletą metų.

Nuotr. V. Mazelis

KIEK SKIRTUMO TARP AMERIKOS IR EUROPOS LIETUVIŲ JAUNIMO

SPAUDA

Ateities pereinamųjų metų paskutinis nr. (Nr. 10) klausė jauną kunigą Joną Sulcą, Europos jaunimo veikėją, atsilankiusį Amerikoje, ar pastebi skirtumą tarp lietuvių jaunimo šiaurės Amerikoje ir Europoje — kiek moka lietuviškai vieni ir kiti?

"Dėl lietuvių kalbos — atsakinėjo kun. Sulcas — man tikrai buvo nuostabu, kad 120 ateitininkų Kennebunkporte galėjo visi puikiai susikalbėti lietuviškai. Europoje, deja, taip nėra. Anglijos, Vokietijos, Italijos lietuviškas jaunimas sunkiai bekalba lietuviškai. Praeitą vasarą mes turėjome stovyklą Italijoje berniukams ir mergaitėms. Dalyvavo apie penkiasdešimt, bet tik tai vos trys, keturi tesupratavo lietuviškai... Vokietijoje buvau studentų suvažiavime ir taip pat dalyvavau stovyklose. Ir ten ta pati problema. Kartais trečdalis, dažniau mažesnis procentas, jaunimo kalba lietuviškai, kadangi nėra šeštadienių mokyklų. Vokietijoje nėra lietuvių, susibūrusių vienoje vietoje; tas pats pa-našiai ir Anglijoje yra. Todėl lietuviškumas Amerikoje yra daug didesnis ir taip pat labiau sąmoningas... Išsisklaidymas yra pagrindinė priežastis, po to seka mišrios šeimos".

Koksai Vasario 16-osios gimnazijos vaidmuo lietuvių kalbai išmokyti?

"Aš pažįstu Vasario Sešioliktosios gimnaziją: pas mus Italijoje vaikai vasarą stovyklauja. Per tris savaites mes jiems negalime duoti daugiau kaip tik truputį žinių apie Lietuvą, truputį pagyventi lietuviškoje atmosferoje, kad tie vaikai pamiltų Lietuvą; tą tėvynę, kurios jie niekad nematė. Nemaža tų stovyklautojų ir pateko į Vasario 16-tos gimnaziją. Aš pravažiudamas juos aplankau ir matau, kad toje gimnazijoje ta Lietu-

viene išsiskleidžia. Jie sunkiai verčiasi, jai sunku surasti užtenkamą skaičių mokinių, kitaip valdžia neremtu. Ten mokosi keli iš Anglijos, iš Amerikos, iš kitų kraštų, bet daugiausia

ji pasitarnauja Vokietijos lietuviams".

(Kun. J. Sulcas, matyt, čia turi jauniausią lietuvišką kartą. Vyresnės jaunimo kartos atstovai, kurie iš Vokietijos lankėsi Amerikoje jaunimo kongrese, visi kalbėjo gražiai lietuviškai).

JAPONIJOS KONSULAS KAUNE IR ŽYDAI

Skaitytoja D. B. atsiuntė Japonijoje leidžiamą laikraštį "Pacific Stars and Stripes" (gruodžio 23), kuriame pasakojama, kaip Izraelis susieškojo buvusį Kaune Japonijos konsulą, persikvietę į Izraelį ir apdovanojo už žydų gelbėjimą.

Konsulas Sempo Sugawara, dabar 69 metų, gyvenęs Tokijo, pasakoja tokį to gelbėjimo epizodą:

"1939 metais rugpjūčio mėn. aš buvau Japonijos konsulas Lietuvos sostinėje Kaune. Kai Baltijos valstybes užėmė rusai, jie Kauną pavadino Kovno.

"Buvo tada apie 5 val. ryto vieną rugpjūčio dieną. Aš jau buvau susirūpinęs, nes Sovietai buvo įsėkę mūsų konsulatą uždaryti per 10 dienų. (Tai turėjo būti ne 1939, bet 1940 metais. Red.).

"Mano žmona ir aš būtą tuoj pat viršum konsulato įstigos, ir išgirdom gatvėje žmonių šauksmus. Tie žmonės buvo padarę ilgą kelią, daugumą jų buvo iš Lenkijos miestų. Jie buvo apiplėšę. Moterys ir vaikai verkė.

"Tai buvo žydai, kurie ieškojo globos, ir mano širdis nelei-

do jiems to atsakyti. "Jie prašė mane vizų į Japoniją, pažadėdami, kad iš Japonijos jie vyksią į Jungtines Valstybes, lotynų Ameriką, Europą, Palestiną.

"Žmogus turėjai suprasti — šie žmonės buvo pabėgėliai nuo nacių teroro. Daugelis jų buvo pėsti atėję iš Lenkijos".

RUSAI SAUVALIAUJA VILNIUJE

Lietuviai Vilniuje skundžiasi rusų sauvaliavimu — tai matyti iš "Komj. Tiesoje" (nr. 5, sausio 8) paskelbto stud. S. Janušo laiško.

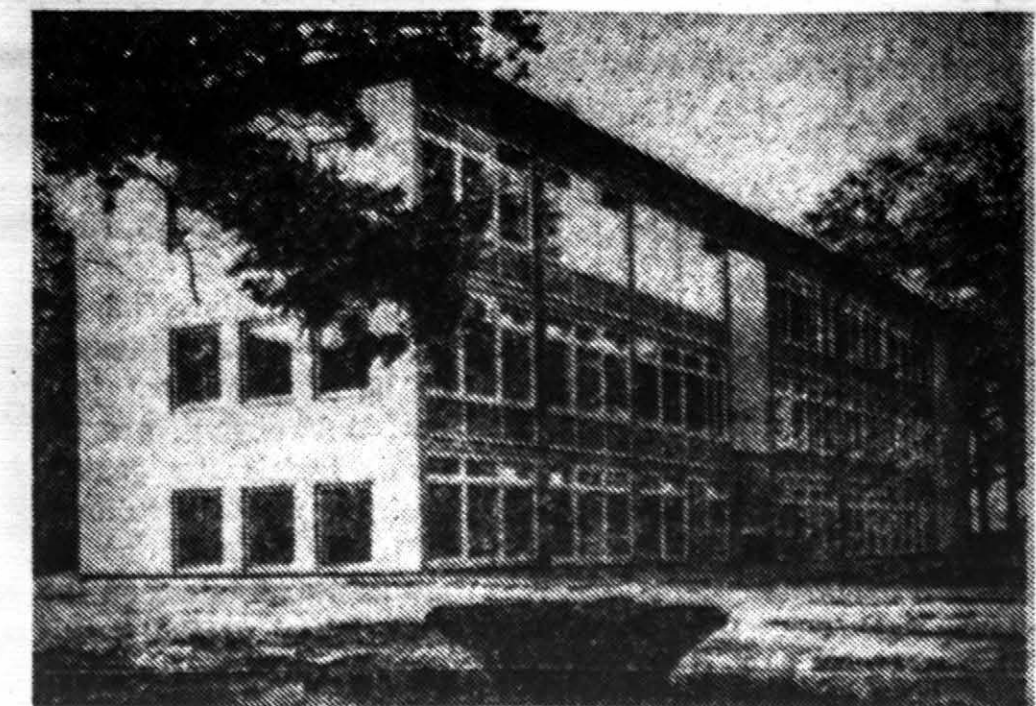
Studentas laiške redakcijai skundėsi: jam vykstant autobusu, kažkokia moteris, vėliau ir kita tikrino jo bilietą, abi teigė, kad jis senas, įskundė mi-

licijai. Pasirodo, autobusų įstaito teisinio abi kontrolierės ir iš studento reikalavo sumokėti baudą.

Idomu, kad laikraštis, reikalaujantis ištyrinėti, padarė išvadą: studentas be reikalo buvo traukiamas, skundžiamas, gi autobusų įstaita visiškai neteisingai teisinio abi kontrolierės, tikrindamos bei skundusias kelevių.

Pasirodo, kad tos kontrolierės — rusės Z. Przewalskaja ir M. Petrovič. Jos ne tik nesugebėjo įrodyti keleivio bilieto netikrumą, bet elgėsi ir neteisingai, nes, užuot prijungusios prie bylos, jos tariamai seną bilietą imetė į sąslavų dėžę.

Laikraštis savo komentaram ir Janušo laišku panaudojo antrą: "Kas svarbiau: tiesa ar munduro garbė?" Lietuvos gyventojai, kuriems tokie įvykiai — ne naujiena, žinoma, atkreips dėmesį į Vilniaus autobusuose siautėjančių pareigūnių pavardes bei jų tautybę. (Elta)

Vasario 16 gimnazija Vokietijoje

ANTANAS J. ŠAVELSKIS — lituvis advokatas — 80-30¼ Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. 11421; tel. 849-1060, namų TW 7-3061 (nuo 9 r. iki 9 v.)

J. B. SHALINSKAS — Laidotuvių direktorius. 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest Pkwy Sta.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laido-tuves. Kopyčios nemokamai visose miesto dalyse. Tel. Virginia 7-4499.

JOSEPH GARSZA — GRABORIUS, BALSAMUOTOJAS. 2 modernios kopyčios. 231 Bedford Avenue, Brooklyn, N.Y. 11211; EV 8-9770.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni kopyčia, Air-conditioned. A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public. 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

STEPHEN AROMISKIS (Armakauskas) — Graborius-balsamuotojas. Moderni kopyčia. 423 Metropolitan Avenue Brooklyn, N.Y. 11211, EV 7-4335.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. Laidotuvių direktorius. 428 Lafayette St., Newark, N.J. 07105; tel. Market 2-5172. Paruošiamos garbingos laido-tuves. Modernios kopyčios, oras vėdinamas.

VAITKUS FUNERAL HOME. Notary Public. 197 Webster Ave. Cambridge Mass. Pranas Vaitkus, laido-tuvių direktorius ir balsamuotojas. Moderni kopyčia šermainis dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostoną. TR 6-6434.

RIMOS IR JUOZO BRUŽŲ vieningas lietuviškas siuntinių įstaiga didžiajame New York'e, atlieka visus patarnavimus sudarant siuntinius ir užsakant kitas dovanas į Lietuvą. Greitas patarnavimas — žemos kainos. 370 Union Ave., Brooklyn, N.Y. Telef. EV 4-4952

JUOZO ANDRUSIO Real Estate, Insurance. Apraudimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds — pinigų investacijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadieniais iki 6 v. pp. 87-08 Jamaica Ave., Woodhaven N.Y. 11421; VI 7-4477.

JOHN ORMAN AGENCY / Insurance - Real Estate. Namų pirkimo, pardavimo ir visais reikalais kreipkitės į mūsų įstaigą. Pildomi miesto, valstybės ir federalinės valdžios mokesčiai (Income Tax) pareiškimai. — 110-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. 11418; tel. Virginia 6-1800.

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia ir Albertas Radziūnas, sav. 36-38-40 Stagg St. Brooklyn, N.Y. 11206; ST 2-5938.

S & G MAISTO KRAUTUVĖ. Antanas Vaitkus, vedėjas. 84-04 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. 11421, VI 9-5077; 340 Grand St. Brooklyn, N.Y. 11211, ST 2-4329. Papigintom kainom priimame užsakymus vestuvėms ir pobūviams. Pristatom į namus liet. skilandžius, sūrus. We take all orders special price for Weddings and Parties. Home-made Bologna.

SUPERIOR PIECE GOODS CORP. 200 Orchard St. New York, N.Y. 10002, AL 4-8319. Vilnonės medžiagos jūsų artimesiems — importuotos ir vietinės Vilnonės medžiagos kostiumams, paltais ir suknelėms. Taip pat šilkėnės, maišytos, spalvotos, lovosms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai — geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant paketus į Europą. Užėikite ir įstikinsite!

VYTAUTAS MAZELIS, fotografas — vestuvės: spalvota ir juoda balta (gali vykti ir į kitus miestus), portretūra, meno darbų nuotraukos ir kiti foto patarnavimai. 422 Menahan St. Ridgewood, N.Y. 11237; Tel. HY 7-4677.

NEW YORK — Lietuvos atsiminimų radio valanda šeštadieniais nuo 5 iki 6 val. WEVD 1330 kil. 97.9 mg. FM. Direktoriaus dr. Jokūbas J. Stukas, 1016 Schleifer Rd. Hillside, N.J. 07205; tel. 201-289-6878.

NEW YORK — Laisvės žiburys, lietuvių ir anglų kalbomis sekmadieniais 9-10 val. ryto WBEI 105.9 FM banga. Vedėjas Romas Kezys, TW 4-1288, 62-15 69th Pl., Middle Village, N.Y. 11379.

PHILADELPHIA, PA. — Bendruomenės Balsas, WTEL, 860 kilocycles šeštadieniais nuo 1:30 - 2:30 p.p. 1203 Green St., Philadelphia, Pa. 19123; PO 5-0932.

PITTSBURGH, PA. — WZUM, 1590 banga sekmadieniais 12 iki 12:30 p.p. Vedėjas V. A. Yucius, 52 Shady St. W. Pittsburgh, Pa. 15228, tel. 563-2754.

HARTFORD, CONN. — ved. Alg. Dragūnavičius, WBEI - FM 95.7 sekmdienį nuo 12 iki 1 p.p. — 273 Victoria Rd., Hartford, Conn., telef. 249-4502.

DETROIT, MICH. — Lietuviškų melodijų radio valanda iš WMZK-FM stoties, banga 98 mc. antradieniais ir ketvirtadieniais nuo 8 iki 9 v.v. Vedėjas Ralph Valatka, 17696 Warwick, Detroit, Mich. 48219, tel. 537-5550.

BOSTON, WORCESTER, BROCKTON, Mass. — Vedėjas P. Višienis, 173 Arthur St., Brockton, Mass., tel. JU 6-7209; FM bangomis 107.9 mc. WHIL 1430 kil. Medford, Mass. sekmadieniais nuo 11-12 vid.

ROCHESTER, N.Y. — Kultūrinė lietuviška valandėlė sekmadieniais 9-9:30 val. ryto per WCMP-FM, 96.5 mc. Klubo valdybos pirm. Pr. Puidokas, 580 Wilkins St. Rochester, N.Y. 14621.

BOSTON, MASS. — Vedėjas Sten. Minkus, WLYN 1360 kilocycles ir FM 101.7 banga sekmadieniais nuo 1-1:30 val. p.p. — 502 E. Broadway, South Boston, Mass. 02127

MALDAKNYGE

DIDYSIS RAMYBĖS ŠALTINIS

PREL. PR. JURO

Pataisytas III leidimas Išleido Tėvai Pranciškonai 640 pusl. Kaina 2 dol. Labai patraukli, tinka kaip dovana visokioms progoms. Gaunama pas knygu platintojus ar leidėjus adresu:

Franciscan Fathers
DARBININKAS
910 Willoughby Avenue
Brooklyn, N.Y. 11221

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
Michigan 2-4130

Virginia 9-4496

A. R. SHIPLEY
COMPANY
Aluminum Combination
Windows and Doors
Jalousie Windows
Aluminum Awnings
600 RIDGEWOOD AVE.
Brooklyn, N.Y. 11208
Allen R. Shipley

CHICAGO

Litas Investing Co., Inc.

Čikagoje
kviečia apsigyventi
graziame, moderniame
LITO B-vės administruojamame

O' HARE CONGRESS INN

3010 N. Mannheim Rd., Franklin Park, Illinois 60131
Telef. 455-4300

Viešbutis yra arti O'Hare Airport. Transportacija iš aerodromo į viešbutį veltai. Didelė 500 vietų salė ir keturios mažesnės salės yra labai tinkamos konferencijoms, suvažiavimams, vakšėm. Apšildytas baseinas, didelis ir modernūs kambariai, restoranai.

New Yorko apylinkėse smulkesnė informaciją gauti prašome kreiptis į

LITAS SERVICE CORPORATION

94-10 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421 — Tel. 212-847-5522

DARBININKAS

910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN, N. Y. 11221

Editorial Office GL 5-7281 • Business Office GL 2-2923
THE WORKER (Title Copyright) by FRANCISCAN FATHERS

Eina nuo 1915 metų.
1951 sujungė AMERIKĄ, LDS organą DARBININKĄ ir LIET. ŽINIĄS
Second-class postage paid at Brooklyn Post Office
Published semi-weekly except holiday weeks and July and First week in August
when published weekly.
Prenumeratos kaina \$8.00 — Subscription per year \$8.00
Laisvės kovos REDAKCIJOS KOMISIJA.
Straipsniai ir korespondencijos redakcijai taisyti savo naudai. Nenaudoti straipsniais
sąsioni ir grafiniai autoriams grašant. Pavardę pasirašyti straipsniais nebūtinai
tirašoma redakcijos nuomone. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Žinios geros

Prieš Vasario 16 sukaktį, kurios metu norime populiarinti Lietuvos laisvės reikalą tarp nelietuvių, keletas tuo reikalu gerų žinių...

Sveicarijoje apie Estiją, Latviją ir Lietuvą patrauklią apžvalginę informaciją paskelbė prof. J. Eretas "Civitas" žurnale.

Vokietijoje mėnesinio 32 puslapių laikraščio "Stimme der Freiheit" visas nr. skirtas pavergtiesiems. Lietuvai skirtame puslapyje prof. Z. Ivinskis rašo apie nepriklausomos Lietuvos politiką, dr. P. Karvelis apie prezidentą A. Stulginskį. Duota taip pat nuotrauka ir informacija apie vysk. A. Deksnį.

Amerikoje "tylos" atstovas "N. Y. Times" informavo apie Lietuvos kunigų skundą Maskvai dėl persekiojimo (tik 36 eilutėm ir tik 23 puslapy, nors jei tai būtų raštas kurio rusų intelektualo ar raštas apie Izraelį, būtų paskelbtas visas tekstas ir dar pirmame puslapyje pradėjus).

Prie gerų žinių priklauso ir faktas, kad prieš Vasario 16 ėmė reikštis J. Valstybėse "Informacijos tarnyba" (News Service), kuriai vadovauja Leonardas Valiukas. Kiti jo štabo nariai yra lietuviai gerai pažįstami, parodę sugebėjimo įeiti su lietuviška informacija į amerikiečių visuomenę: kun. A. Kontautas, T. Gečienė, St. Gečys, P. Jasiukonis, kun. J. Jutkevičius, R. Kezys, kun. K. Pugetičius, V. Volertas.

Tarnybos pirmasis taikinyš—Vasario 16 sukaktis. Ji išsiuntinėjo bendruomenės padaliniam sugestijas, kas daryti tos šventės proga tarp nelietuvių; nnurodė, į ką kreiptis, davė laisvų, rezoliucijų pavyzdžių.

Tarnyba sudaryta Amerikos Lietuvių Bendruomenės centro valdybos iniciatyva ir yra jos padalinys. Veiklos pradžiai bendruomenė davusi ir lėšų.

Tarnybos atsiradimas yra ne "tylinčios daugumos", bet "šaukiančios mažumos" padaras. Darbininko skaitytojas atsimena, kaip 1968 sukaktuviniams metais ir Darbininko anketa dauguma atsakymų šaukte šaukė: duokit informacijos, sudarykit informacijos biurą, centrai!

Sauksmui negalėjo būti abejingi veiksniai. Jie paskelbė sudarę veiksmų jungtinę komisiją informacijai derinti ir gerinti. Bet tuo paskelbimu komisijos darbas beveik ir baigėsi. Kai šauksmai nenutolo, paskutinis Vliko seimas rezoliucija įpareigojo Vliko valdybą "studijuoti" bendro informacijos centro reikalą. Taigi, "studijuoti", tik "studijuoti"!

Gal "studijos" parodyd, kad informacijos centro sudarinėti jau nebereikia, nes jis sudarytas... Belieka jį remti, jo veiklą plėsti.

Ačiū tebus pasakyta čia tai "šaukiančiai mažumai" už šauksmą. Ačiū tiem iniciatoriui už veiklą.

Tebus pasakyta ir viltis, kad studijuojantieji veiksniai iš studijų pereis taip pat į konkrečią informacijos reikalu veiklą. O tos veiklos pradžiai galėtų būti du būdai. Vienas—Altas, Vlikas, kurių veiklai renkamoms aukos, dalim tų aukų galėtų paremti informacijos tarnybos veiklą. Antras—Vlikas, Altas ir kiti junginiai galėtų keistis su tarnybos žmonėm, sumanymais, kur, kada ir kaip galėtų būti atneštas lietuviškas reikalas į nelietuvių aplinką.

Neturime pagrindo manyti, kad šie veiksniai žiūrės biurokratiškai, t. y. laikysis nuošaliai, kadangi tai sudaryta ne jų iniciatyva. Priešingai, tariame, jie džiaugsis, kad iš šalies atėjo iniciatyva, talka ir paėmė našta, kurią buvo turėję jie nešti.

Gimė laisvės, gimė ir revanšo siekimas:

Pirmam pasauliniam karui baigiantis, Lietuva, Estija, Latvija, Lenkija, Čekoslovakija ir Suomija pasiskelbė nepriklausomoms valstybėms. Rusija sugriuvo, ir jos vietoje ėmė augti bolševikinės imperikalizmas, ilgainiui gavęs tautų kalėjimo vardą. Dingo Austrijos imperija. Sunyko buvęs vakarų sąjungininkas Italija. Bet už vis daugiau buvo prisilęgi vokiečiai, karo pralaimėtojai.

Taikos sutartis, pasirašyta 1919 Versaly, negalėjo patenkinti ne tik labiausiai prisilęgus Vokietijos, bet ir Italijos. Istorija moko, kad politiniai bei ekonominiai tarpvalstybiniai ginčai karu niekad nebuvo patenkinamai išlyginti. Nepasitenkinimas Versalio sutarties vertė ieškoti ekstremistinės išeities.

Sugriauta ekonomiškai ir politiškai Italija, Italija pasirado išganyką fašizmą su buvusiu mokytoju, vėliau "Avanti" dienraščio redaktorium Benito Mussolini 1922 spalio 28.

Po dešimtmečio rinkimų būdu panašiu keliu pasuko Vokietija, kai iš prezidento Hindenburgo perėmė kanclerio kėdę

Vasario 16 dienos aktą minint, stovi prieš akis visas anas laikotarpis tarp dviejų karų — tarp pirmojo pasaulinio karo, kurio eigoje Lietuva atgavo nepriklausomybę, ir antrojo karo, kurio eigos pačioje

Adolfas Hitleris, vokiečių kilmės austras, namų dekoratorius iš profesijos.

Po kelerių metų nepatenkintieji italai ir vokiečiai susitarė, pritraukė į sąjungą japonus, sudarydami vadinamą "geležinę sąjungą" (1936).

Revanšo žingsniai:

Pirmą rizikingą revanšo žingsnį Hitleris padarė 1936 m., įvesdamas vokiečių kariuomenę į demilitarizuotą Ruhrą pramoninę sritį. Buvusieji karo sąjungininkai teigė, kad protesto notas prieš Versalio sutarties laužymą. Nereagavimo padrasintas, Hitleris smurtu jungė prie Vokietijos vieną sritį po kitos: 1938 metais Austriją, iš Čekoslovakijos atėmė Sudetų kraštą, 1939 — prisijungė Lietuvos Klaipėdos kraštą, Čekoslovakiją pavertė Vokietijos protektoratu.

Pagal visu svoriu nusigręžė prieš Lenkiją dėl Danzigo ir

RAŠO DR. P. MAČIULIS

pradžioje Lietuvos nepriklausomybė buvo nuslopinta.

To Europos laikotarpio esminių ir mūsų valstybei lemiamos reikšmės faktus pakartoti-

dėl autostrados per lenkų korydorių, kuriuo Vokietija jungėsi su Rytprūsiais.

(Autoriaus čia nurodomi Hitlerio ekspansijos žingsniai yra panašūs į dabartinės Sovietų ekspansijos žingsnius! Net ir Austrijos plebiscitas pasisakė už prisijungimą prie Vokietijos 99 proc. — panašiai kaip balsavimai Lietuvoje. Red.)

Sąjungininkų pavėlintas rūpestis:

Didžiosios Europos valstybės pradžioje nekėpė daug dėmesio į tai, kad Hitleris laužo Versalio sutartį. Jie terasė protestus, o Miuncheno konferencijoje 1938 jie patys akceptavo sutarties laužymą, pripažindami Hitleriui Sudetų krašto įjungimą į Vokietiją.

Tik po Austrijos prijungimo ir protektorato primetimo Čekoslovakijai buvę sąjungininkai pradėjo kalbinti Kremlių sudaryti sąjungą prieš Hitlerio pajėgus Europai.

nai vėl ir vėl tenka prisiminti. Tuo sumetimais čia duodame apžvalgą, paruoštą dr. Petro Mačiulio, buvusio ilgamečio užsienių reikalų ministerijos pareigūno, kuriam šiais metais sueina 75 metai amžiaus.

(Autoriaus nurodoma sąjungininkų pataikavimo agresoriui taktika yra panaši į dabartinę Vakarų taktiką sovietinio imperializmo ekspansijoje: tik natos dėl Jaltos sutarties laužymo, dėl Vengrijos užpuolimo 1956, tik natos dėl Berlyno sienos, dėl Čekoslovakijos užpuolimo 1968! Red.)

Kada užkliuvo Baltijos respublikos:

Kai vakariečiai pradėjo tartis su Kremliu — va, čia formaliai užkliuvo derybininkams trys Baltijos respublikos: trys buvę sąjungininkai nesutiko pasirašyti su Stalinu tokios sutarties, kuri tuos kraštus atiduotų Maskvos kontrolei.

Per savo agentus vokiečiai žinojo, apie ką Kremliuje deramasi anglų ir prancūzų su Stalinu. Hitleris sumetė, kad einant į karą su Lenkija, jam reikia apsaugoti savo rytų frontą. Vokiečiai pakiso Maskvai mintį sudaryti su Sovietų Sąjun-

Dr. Petras Mačiulis

ga draugiškumo bei nepuolimo sutartį, aišku, priimdami visas Stalino sąlygas dėl Baltijos kraštų kontrolės (1939 m. rugpjūčio 23, rugsėjo 28 slaptieji protokolai).

Kai Vokietijos užsienių reikalų min. Ribbentropas nukrisdo Maskvą sutarties pasirašyti, sąjungininkai pamatė, kad Hitleris jiems užbėgo už akių. Nors 1939 m. rugsėjo 3 Anglija ir Prancūzija paskelbė Vokietijai karą dėl Lenkijos užpuolimo, bet Hitleris jau buvo apsirašęs užnugarį, todėl užėmė Lenkiją per 18 dienų, puolė prancūzus ir kitus jų sąjungininkus pakeliui.

Kad ir Lenkija kaip Baltijos valstybės dviejų tarptautinių grobių buvo slapta pasidalyta, mums to niekas tada nepasakė, nors visi pajutome didelę grėsmę dėl savo rytojaus.

Dvejopas atsakymas į ultimatumus:

Netrukus buvo pakviesti į Maskvą estai, latviai, pagaliau ir lietuviai, kuriems buvo primestos pasirašyti vadinamos savi-tarpinės pagalbos sutartys (su Lietuva 1939 spalio 10). Tom sutartim buvo užmautos ant kaklo pakaruoklių virvės — į vestos į visus tris kraštus raudonarmiečių įgulos.

Kai gruodžio mėnesį atėjo eilė suomiam, jie tokią sutartį pasirašyti atsisakė, ir bolševikai išprovokavo karą, kuris truko 100 dienų, pareikalavęs iš suomių 56,000 žuvusių, 152,000 sužeistų. Priedo — dar bolševikai atplėšė iš Suomijos rytinę Kareliją. Kai Suomijai niekas neatėjo į pagalbą, jie turėjo kapituliuoti.

Nors šiandien Suomija yra nepriklausoma valstybė, bet ekonomiškai tiek slėgiama tų pačių bolševikų ir prievartaujama moraliai kaip retas kas kitas. Suomiai sumokėjo Maskvai vadinamą karo nuostolių, nors ne suomiai bolševikus užpuolė, bet bolševikai suomius — 300 milijonų dolerių savo pramonės gaminiais pagal rusų nurodymus... Likimas Suomijos tada, Vengrijos, Čekoslovakijos, Berlyno paskiau įtikino suomius ir kitus agresijos palies-tuosius, kad lemiamais momen-tais tegalima tik savim pasitiki-ti — ne pagalba iš šalies, nors tarptautinės deklaracijos ir garantuoja apsisprendimo laisvę, teritorijos neliečiamybę, nesikišimą į vidaus reikalus.

(Bus daugiau)

lius... Kalbėjos senukai, skubėdami lyg į patį dangų, iš kur nebe-grįžtama. Nieko žemiško jiedu savo širdyse nebeturėjo. Nebe-buvo ten ne podės Vencės, — tiek daug jis paskutiniai-metais išbuvo savaime.

(Bus daugiau)

Metropolitan opera New York pastatė Mozarto Užburtąją Fleitą. Viduryje dainuoja Vilniuje gimusi solistė Teresa Zylis-Gara. Nuotr. V. Maželis

VAIZGANTAS

ŽEMAIČIŲ ROBINZONAS

(22)

O gaila būtų tavęs Stai aš, kol stiprus tebebuva, perrašiau tavo vardą savo sąskaitas; tai tau nesudarys painiavų. Indėlininkams knygelės išdalintos, beatiduk tas, kuris dar buvo pas mane paliktos. Varpų fondą pavedžiau tavo kūmai Vaurui. Dėl bažnyčios fondo aš turiu gana keistą šiems laikams sumetimą: aš norėčiau, kad siaurutė mūsų visuomenė nusimanyti pati statanti bažnyčią, o ne kuris aukotojas. Taigi prašom parapijai įkalbėti, kad ką aš palieku, parapijos pinigai: parapija turi pati pasiskirti statymo komitetą, bet išdėtininku palieku tave, ne kurį kitą. Tu tad būsi būtinas komiteto narys, skirtas, ne rinktas; manau, kad ir pirmininkas būsi. Jaugi ir klebonėlis bus būtinas komiteto narys, tačiau kuo mažiausia turįs rūpestį dėl bažnyčios fabrikos, kuo mažiausia atitrūkstąs nuo tiesioginių savo ganytojų pareigų. Aš, ponas marčelga, matai, esu per-

senes; pats su pirmieiviais nebepabėgdavau, o suprasti su-prasdavau. Tad sumaniau pa-likti savivaldybės pamoką bedir-bant bendrą bažnyčios statymo darbą. Jei tau ir nepareidavo į galvą, tai pagalvok, gerai pagal-vok, pasimokyk ir būk kitų re-petitorius. Už tokias idėjas mane pabardavo kiti kunigai, bet ir aukštieji; bet aš palikau toks, koks buvęs, ir tokį testamentą sudariau. Paduok jį patvirtinti; jis apšarvos tave visomis teisė-mis. Bet, brolau, tai sunki naš-ta. Teks būt nepaprastai teisin-gam, kad niekas niekuo neįtar-tų. Tu dabar toks siela gražuolis, parapijos džiaugsmas. Bet jei ir toliau bendrausi su alko-liu, pamažu nustos pasitikejti-mo. Manys, kad ne už savo lė-bauji. Liaukis, vaikeli; būk toks, koks buvai, iki dėdė virtai...

Vincui darėsi ir šilta, ir šalta; jis visais drebėjo ir nuolat pra-kaita nuo kaktos braukės tai su delnu, tai su skepetėle, tai su rankove; pagaliau net skver-no griebė. Jis nieko nebenujė-

gė, kas čia dabar besidaro. Lyg pasakoje, įkritus į užkeikto pi-liakalnio rūšį ir radus seną žynį išminčių, sėdintį ant ka-tilo su lobiu, su sidabru ir auk-su. Paskui Vincas visų kailių pa-juto šaltį, išblyško, patys keliai pasilenkė ir jis pamažu suklu-po ties lova, kur buvo žmogaus palaikai, relikvija, ir tik per akis bežerejo du lyg karštinėje degančių žiburiuku, kurie, ro-dės, dar blikstelės ir priges am-žinai. Sunėgės rankas ant kras-toto lovos ir prigludęs prie jos kakta, kaip daro prie Dievo sta-lo, Vincas dusliai ištare antrą savo prisaiką:

— Kalbėk; klauso tavo tar-nas... Pasižadų gerbtajam sa-vo dvasios vadui visai nebevar-toti alkolio.

— Benedicat te Omnipotens Deus: Pater et Filius et Spi-ritus Sanctus. Amen. Laidotu-vėms štai yra gyvų; juos susi-imk į kišenę jau dabar, kad, man mirus, nebebūtų niekam godo pagundos. Lai meldžias už vėlę, ne už pinigą. Tačiau pa-vaishk visų visus, kurie tik ateis manęs palydėtų į kapelį. Pasakyk jiems ant kapų, kad aš tavo asmeny palaiminau visą pa-rapiją ir atsiprašau už visa, ko netesėjau. Ji buvo man pa-klusni ir ištikima, nes dar ne-pagadinta, tai man bus ramu gulėti kaip kokiui vadui di-džiulėje jų minioje. Kiek aš čia jų prilaidojau! Po du šim-

tus kas metai; per šešias de-šimtis metų bus dvylika tūk-santčių; lyg dukart būtų išmiru-si visa parapija. Regi, kokiam būriui teks atstovauti pasku-čiausiame Dievo teisme...

Vincas atsistojo, lyg miegus nusibraukdamas nuo akių ir ža-dą atgavęs, prašneko:

— Tai kas gi čia dabar da-ros? Ar tai iš tiesų, ar sapny? O gal aš pagiriotas? Tik šian-dien tebesu nieko neragavęs... Klebonėlis tebesi gyvas, svei-kas ir tokio lengvo skaistaus proto, kaip ir seniau.

— Tebesu pilno proto, tik ne-bepilnos sveikatos: nebėra pil-vo, vaikeli. Jis atsisakė malti; sakos pabaigęs savo uždavinį. Tai senatvės jeibė ir nebeapa-taisoma. Aš tokių esu matęs ir galiu tikrai pasakyti: man beli-ko dienele antra kvėpuoti. Pas-kui kirmėlėms pašarui — kas kūno, Dievo angelams — kas sielos. Pašauk čia kunigėlį ar altarietėlį. Tegul man atneša Švenčiausią ir patepa šv. alie-jais.

Vincas, kaip galvon daužtas, išspruko kunigų vadintų. Ne-truko nė dešimties minučių, kaip altarietėlis komunikavo, te-papė ir visuotinį atlaidą teikė, o kamendorėlis, visas ašaromis pažliugęs, kone kniūpsčius gu-lėjo gale lovos.

Susirinko visa klebonija ir nusigandusi klūpėjo. Ir savo ausimis netikėjo, ką išgirdo. Al-

taristėlis apsiurošęs pabučiavo mirštančiam kojas ir, desperatiškai rankas sudėjęs, pabilo:

— Geras vėlių ganytoju! Tu buvai šventas, palyginus su mu-mis; padėk ir man savo vėlę iš-ganyti. Juk tu pateksi į dangų ir išvysi Dievo vėdą, o man tamsybės vaidinas...

Ligonis nustebo ir nepaprastu malonumu nušvito. Pristrau-kė bendradraugį ir pasibučiavo su juo tiek reikšmingai, lyg san-darą padarydamas.

— Dievo malonė bekrastė. Liaukis ir atgailok: gal būt, pasi-matysime neblogoje vietoje. Ži-nai, tėve, kai tau bus itin blo-ga, ateik į mane pasikalbėtų...

Kamendorėlis nedrąsiai pri-ėjo, pabučiavo mirštančiam ran-ką ir vėl prapliupo verksmu taip gailiai, kaip mažas, tėvo netekdamas.

Blogi buvo mano pirmieji žingsniai... — beįstare atsipra-šydamas.

— Užtat daug turi laiko ki-taip pakreipti savo gyven-i-mą...

Kažin kas vertė tuos neblo-gus žmones derintis į šventą, su gyvenimu nieko bendra ne-beturintį puslavinį, matyti sa-vo netesėjimą ir nesidrovėti verkti. Ašaros šveitė visą kle-boniją.

— Tėveliai! Pasakykite, kam reiks, kad mano valios vykinto-jas lieka štai ponas parapijos marčelga, Tauzų Kaniava Vico-

tas. Mano testamentas pas jį ir palaidieji pinigai pakasynoms ir kryžui. Ir biblioteką tegul par-siveža. Padėkite jam sunkų už-davinį vykinti... — tarė ligonis ir apsnūdo. Visi nudžiugo, be nepagerės pasilsėjęs... ir mie-lai apledo ankštą gulimąjį kam-barėlį, nes mirties kaimynystė vis dėlto buvo neįauki.

Kaniava kone rističią pasileido namų link. Jau sėdo saulė, rū-kai kilo, per juos nesimatė Tau-zų, kaip per jo galvos miglyną nesimatė prošvaistės. Šiandien jam prisipildė galva lyg švino ir darėsi sunki, nebeapvaldoma. Jautė, kad taip visados nebus, kad palengvės ir — kad makau-lėje viskas nebe taip susitvar-kys, kaip iki šiol kad buvo.

— Uršele, kūma, mūsų klebo-nėlis miršta... — vos beįstare, įžengdamas per slenkstį.

— Vo motinėliau... — tik pliaukštelėjo Vauruvenės ran-kom ir ūmai pasisuko į vidų.

Kūma Vaurus paskui ją, at-spėjęs, ką ji darys. Už keleto minučių abudu senuku greitai žingsneliu nutursino į miestelį savo tėvelio marintų.

Ėjo ir jau kalbėjo poteries už skaisčią jo vėlę.

— Tėveli, laikas ir vedum paskui...

— Dievo valia, motinėle; kaip jis lems, taip ir bus. Mums čia tikrai nebėra kas veikia. Kad būtų galima su klebonėliu, — ne, tatau būtų lydėjimas į kape-

Rež. Petras Maželis Lietuvių operos spaudos konferencijoje sausio 24 d. Healthy Food (Bičiūnienės) restorane pristato dekoracijų eskizus, kuriuos paruošė dail. J. Daugvila. Operos premjera bus balandžio 18 d.

Nuotr. G. Bičiūnaitės

LAISKAI REDAKCIJAI

PATARKIT, KAIP RAŠYTI

Aš nesu kalbininkas, todėl nesu galiausiai, kaip rašyti. Skaitau laikraščius ir stebiuos tokius ar panašius išsireikšimai:

...padarė susirinkimą, padarė paskaitą, padarė pranešimą, gegužinė, iškyla, padarė įžadus, padarė pietus, vakarienę, daug nemalonumo, arba malonumo... padarė diplomą. Bet čia, Brazilijoje, už padarymą diplomo smarkiai baudžia, nes čia, baigus gimnazijos kursą, reikia dar studijuoti keletus metus ir tik tada studentams duodamas pažymėjimas, diplomas — diplomas medicinos, inžinerijos ar kurios kitos mokslo šakos.

Be to, čia pas mus dar taip nukalba, kad jie padaro metus, atseit, sukako tiek ar tiek metų.

Visa tai man skamba kažkaip neįprastai, ir gana. Tiesa, prieš 80 metų aš savo gimtinėje (Bardauskų kaime) nubėgdavau iki Seimenos ir ten paupyje nusipildavau karklą, pamušdavau jį peiliuko kriaunelėmis ir išsukdavau, pasidarydavau dūdelę ir švilpdavau grūdavau namo. Atrodo, kad šiam dvidešimtajam amžiui persiritus per pusę, daug daugiau galima padaryti

Toliau — dar baisiau

...pristatė rašytoją arba jo premijuotą knygą.

...pristatė garsią solistę, veikėją. — Tai mane supurto ir primena bolševikų okupaciją tėvynėje, kur daug ką pristatė prie sienos ir... sušaudė.

Ar negeriau būtų supažindinti susirinkusius su garsiu rašytoju, išryškinti jo knygos teigiamas ar neigiamas savybes.

Arba:

...Susirinkę atidavė paskutinę pagarbą mirusiam ir išsiskirstė namo... Tai kaip čia dabar? Jeigu po metų kitų ir vėl teks tą mirusį pagerbti?

...Darbas eina per visą gyvenimą... Jonukas labai gabus, jis išėjo visą gimnazijos kursą...

...Prancūzijos nauja valdžia nepakeitė politikos kurso: todėl išsina, kad ji bandys ir

toliau sugyvent su Maskva geriau ir padės organizuoti Europą iki Uralo...

...keli veikėjai praves rytų moksleivių ateitininkų kursą, tačiau neužsimenama apie virvutę, kurią užsirišus galima daug ką pravesiti.

...o kaip mes nuvalgom ir dar kas svarbiausia — nugeimiam, tai gyvenimas eina pasiskindamas toliau.

Ir taip be galo. Ji skaitė pagrindinę dailininkė... Už vienos dienos ji pakartojo. Bet kodėl ne po vienos dienos? Už metų, ar ne geriau — po metų? — Gal ne drąsytų ausies.

Jis gimnaziją išėjo Kaune. Pirmiau buvo vartojama: priglūšino, užglūšino, apglūšino, bet dabar, ačiū dievams, tas šlykštus rusizmas iš spaudos išnyko.

Ne filologas

Chicagoje rengia kompozitoriaus Juozo Stroliaus minėjimą

Praeitais metais vasario mėnesį Chicagoje mirė kompozitorius Juozas Strolia. Jo mirties metinių progą kovo 8 d. Jaunimo centre Chicagoje rengiamas koncertas, kurio programoje bus atlikti tik jo sukurti veikalai.

Koncerte dalyvauja solistai: Prudencija Bičienė, Roma Mastienė, Jonas Vaznelis, smuikininkas Herkulis Strolia, pianistas Manigirdas Motekaitis. Prie jų prisideda šie chorai: A. Stephens ansamblis ir Vyčių choras su visu būriu talkininkų iš kitų chorų.

Jungtiniam chorui diriguoja pakaitomis Petras Armonas, Faustas Strolia ir Vytautas Strolia.

Koncerte bus padarytas skerspiūvis per visą kompozitoriaus Juozo Stroliaus kūrybą. Bus atlikti kūrinių, sukurti dar konservatorijos laikais. Pabaigoje įtraukta programon kūrinių 12 tonų stilijuje, parašyti jau Amerikoje.

Su G. Verdi ir V. Marijošium

REPORTAZAS IS CHICAGOS

Ankstyvą pavasarį Chicagos Lietuvių opera duos tryliką premjerą — G. Verdi operą „Likimo galia“. Ją diriguos muz. Vyt. Marijošius, Hartfordo universiteto muzikos departamento direktorius.

1920 nepriklausomos Lietuvos opera su G. Verdi „Traviata“ pradėjo savo 20 metų egzistencijos kelią. Nepriklausomos Lietuvos opera savo dirigentu išsilaugino ir Vyt. Marijošiu. Minint Lietuvos operos įsikūrimo penkiasdešimtmetį, štai Chicagoje koks gražus sutapimas: Lietuvių opera stato to paties G. Verdi kūrinių, ir jį diriguos Vyt. Marijošius, mūsų publikos tiek metų lauktas ir pasiilgtas.

Sausio 24 Lietuvių operos valdyba, dalyvaujant dirigentui Vyt. Marijošiu, rež. P. Maželiui, dail. J. Daugvilai ir patiem operos valdybos nariams, sušaukė spaudos konferenciją. Ją atidarydamas, operos valdybos pirm. K. Skaisgirys pastebėjo du įdomesnius faktus: trejus metus nekeliamos bilietų kainos į Lietuvių operos spektaklius, nors viskas labai brangsta; šiemet pakeistas bilietų paskirstymo būdas: dvi eilės parduodamos publikai, kitos dvi chorishtam, vėl dvi eilės publikai, vėl dvi chorishtam ir t.t. Anksčiau chorishtai, kurių yra apie 80, už savo nemokamą darbą galėdavo pirmieji pasirinkti bilietus savo šeimoms ir giminėms. Tokiu būdu premjerai visais vidurys iš anksto būdavo išpirktas. Siemet, kaip matome, bus laikomasi kito principo, kad labiau būtų patenkinta plačioji visuomenė.

Po to vyko pokalbis su dirigentu Vyt. Marijošium. Jis džiaugėsi, kad pagaliau po ilgo laiko jam atsirado proga atvykti į Chicago. 20 metų jis jau išdirbęs universitete, kur, kaip anksčiau minėta, jis yra muzikos departamento direktorius. Dabar profesiniai reikalai universiteto siunčiamas į Europą. Ryšium su tuo susidarė sąlygos po visos eilės kvietimų atvykti į Chicago ir pasidaryti su Lietuvių opera. Jo gyvenimas rytuose koncentruojasi tarp amerikiečių. Bet jį nudžiuginė ir kai kurie lietuviški pasirodymai: Grandinė, Landsbergio, solistų D. Stankaitės, St. Baro ir J. Vaznelio, kurie visi kreipė dėmesį į tikrąjį meną.

Kalbėdamas apie Verdi „Likimo galia“, maestro pabrėžė, kad tos operos niekad nėra dirgavęs, bet jis pastatyme noris atkurti menininką, priartinti prie jo didingų darbų, nes veiklas jam tikrai patinka. Pabrėžė, kad dirbti su mėgėjais meliau negu su profesionalais, nes mėgėjai neskaiciuoja sugaištų minučių, jie į darbą įsitraukę su didele meile ir užsidegimu. Su nuomone, darbą mūsų operos mėgėjai atlieka geriau, negu esamos sąlygos leidžia, kolektyve esą šviesių darbo bei aukos pavyzdžių.

Paklaustas, kaip paruošė „Likimo galia“ jis rado chorą, maestro atsakė, kad chormeisteriai A. Stephens, A. Gečas ir B. Prapuolenis įdėjo daug darbo. Bet tobulėjimui niekad nesą ribos. Tad iki premjeros dar bus stengiamasi eiti pažangos keliu. „Aš pats mokausi, ir mes padarysim daugiau“, kalbėjo Vyt. Marijošius. „Einam teisinga kryptimi, ir, jei nueisim iki galo, iš Chicago išvažiuosiu su geriausiais prisiminimais“.

Eilę klausimų Vyt. Marijošiu kėlė susirinkę spaudos žmonės: A. T. Antanaitis, VI. Būtenas, F. Daukus, St. Daunys, P. Petrutis, A. Pužauskas.

I visus klausimus dirigentas atsakė dinamiškai ir akademiškai. Pačią „Likimo galia“ apibūdino kaip epinių paveikslų liedinį, kur pasireiškia Verdi genijus, jo avangardiškumas, vokalinė technika.

Išklausius dirigento Vyt. Marijošiaus pareiškimų, kurių čia tik maža dalis teminima,

pajutęs jo nuotaiką spaudos konferencijoje, susidarė įspūdis, kad G. Verdi „Likimo galia“, vadovam ir kolektyvui įdėjus tiek darbo, bus vienas iš gražiausių Leituvių operos pastatymų.

Apie patį pastatymą dar plačiau kalbėjo ir dekoracijų eskizus parodė rež. Petras Maželis iš Clevelando.

VI. Rmjs

Dirigentas Vytautas Marijošius diriguoja Verdi „Likimo galia“ operą, kurią balandžio 18 stato Lietuvių opera Chicagoje. Nėtraukė — dirigentas atsako į klausimus spaudos konferencijoje. Nuotr. G. Bičiūnaitės

Apie jauną studentę, kuri rašo vaikam Jaunųjų premiją laimėjo L. Stačiokaitė

Praeitais metais LB Svetimo Taryba buvo paskelbusi ypatingą konkursą: Eglutės skaitytojai balsavimo būdu turėjo išrinkti jiems labiausiai patikusį prozos kūrinių. Išrinkti turėjo iš 1968-69 metų Eglutės.

Daugiausia taškų surinko Linds Stačiokaitės pasakojimas apie „Paklydusį erdvėlaivį“, kur vaizduojami dviejų berniukų nuotykių atbulai kalbančių šunų planetoje.

Ir kas toji laimėtoja?

Linda Stačiokaitė yra dar tik 18 metų mergaitė. Ji gimė 1951 Waterbury, Conn. Jos šeima dažnai kilnojosi iš vietos į vietą, tai jai teko gyventi įvairiose miestuose, lankyti daugelį mokyklų.

Pernai ji baigė gimnaziją, gyvenama Putnamo mergaičių bendrabutyje. Ji ten buvo išrinkta seniūne, o metų gale būrį pavyzdgingiausia mergaite.

I bendrabutį ji atvyko mokėdama vos kelis žodžius lietuviškai. Per dvejus metus ji pilnai išmoko kalbą ir įsijungė į lituanistikos kursą.

Dabar Linda Stačiokaitė studijuoja Aliaskos universitete, pagrindine šaka žada pasirinkti politinius mokslus (political science).

Patekus į Aliaską, taip susižavėjo šiuo kraštu, kad nori čia pasilikti gyventi.

Kodėl rašo vaikam?

Eglutės laikraščio redakcija paklausė, kodėl ji rašo vaikam. Ir Linda Stačiokaitė taip atsakė:

„Labai gražus dalykas kurti pasakas vaikams, kurie tokie nekalti, tiesūs ir laisvi. Jie priima visa, ką rašai, ir įsigyvena į kiekvieną pasaką. Jie ne-

atitraukia savęs nuo kūrinio tam, kad galėtų kritikuoti. Man atrodo, kad viskas vaikams yra įdomu, jei tik įdomiai pristatai, ir viskas gali būti nuobodu, jei sausiai pasakoji.“

Apie Lietuvą

Tolimoje Aliaskoje turėjo progos priminti ir Lietuvos vardą. Iškilusiose diskusijose apie komunistų agresiją ji priminė Lietuvą. Ji parašė ir semestrinį darbą apie Lietuvos politinę padėtį, ir gavo labai gerą įvertinimą.

Jos adresas yra: Miss Linda Stačiokas, 222 Skarland Hall, University of Alaska, College, Alaska 99701.

Sia jaunųjų premija labiausiai sielėjosi LB Svetimo Tarybos narė Elona Vaišnienė, gyvenanti New Haven, Conn. Ji pravedė balsavimų registraciją ir pasirūpino, kad spaudai būtų pasiųsta informacinės medžiagos.

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBOS IR JAV LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS CV KOMUNIKATAS

Šių metų sausio 24 Chicagoje įvykusiame Alto valdybos ir JAV LB CV valdybos pasitarime, dalyvaujant PLB vicepirmininkui dr. Henrikui Brazaičiui ir VLiko vicepirmininkui Juozui Audėniui, buvo išklaukta dalyvių pasisakymai, pasiekta nuomonėmis ir konstatuota tokių pasitarimų nauda lietuvių išeivijos tautiškojo laikymo pastangoms ir Lietuvos laisvinimo darniam darbiui. Pateiktas tokius pasitarimus šaukti ir ateityje nuomonių skir-

LIETUVIŠKOS PLOKŠTELĖS

Tėvynės Meilė Nemari, A. Dambrauskaitės įdainuota 13-liet. dainų: Ramunės daina, O naktų žeme rami, Pradalgioose, Liepė tėvelis, Dobilėlis, Na tai kas? Tulpės, Tėvynės meilė nemari, Jau atėjo rudenėlis, Kam šėrei žirgelį, Sėdžiu po langeliu, Oi berneli vientury ir Vakaras. Kaina 3 dol.

„Dainuojų jums, Aurelija“. Mano gitara, Meilės ilgesys, Melsvas drugelis, Vandens lelijos. Aukso žiedai, Ažuolų šlamesys, Baltos rožės, Einu namo, Vasaros lapai, Jau niekad ir Mama. Lengvos muzikos plokštelė kurią įdainavo A. Paukštelienė. Stereo, galima naudoti ir mono, kaina 5 dol.

Palangos Juzė, ilgo grojimo Hi-Fi nauja plokštelė. Vaidina profesionalai aktoriai žemaičių tarpe. RCA gamybos. Įvadas M. Jonynienės, anglišką tekstą S. Makaitytės. Kaina 5 dol.

Prof. Vytauto Bacevičiaus, kosminės modernios muzikos plokštelė, kur pats autorius kompozitorius atlieka 11 savo kūrinių su pianinu. Mono, kaina 5 dol.

Lietuvos Aidai. Charles Daubaro akordeonu įgrotas 16 lietuviškos muzikos dalykėlių: Agnė, Siuntė mane motinėle, Palankė, Laisvės varpo daina, Dzimdži, Mikita, Atskrend sakalėlis, Ant kalno karklai siubavo, Šią nedėlę, Plaukia Nemunėlis, Munšainiukas ir 5 lietuviškos polkos. Mono 2.00 dol. Stereo 4.50 dol.

Sol. Janina Liustikaitė įdainavo operų arijas ir dainas: Adriana Lecouvreur — muz. F. Cilea; Mefistofele — A. Boito, Perlų ieškotojai — G. Bizet, La Boheme — G. Puccini ir La Wally — A. Catalani. Mergaitės troškimas ir lietuviška daina — abi Fr. Chopin; Kur prapuolė tas kelelis ir Abejonės — Al. Kačanausko, Ne margi sakalėliai — J. Tallat Kelpšos, Tykiai, tykiai, viena liaudies daina, harmonizuota Br. Budriūno, ir Dobilėlis — A. Vanagailio — V. Jakubėno. Mono, kaina 6 dol.

A. Sabaniausko įdainuota Nr. 3. Rose Mary — fokstrota, Pasakykite mergelei — tango, Sunku gyventi — valsas, Pasakė — tango, Varpų daina — tango, Mano svajonė — valsas, Neliūdėk, motule — tango, Kai smuiku groji — tango, Siuntė motinėle — valsas, Marij-Marytė — valsas, Senjorita — valsas ir Saulėta diena — valsas. Mono kaina 5 dol.

Antras literatūros vakaras, dalyvauja: Ada Karvelytė, A. Kairys, G. Babrauskienė, J. Vaičiūnienė ir dr. A. Šešplaukis. Įskaityta: Be motinos, Gyvenimas, Gimtasis sodžius, Svetur, Jaunystė, Pabudau, Joninės, Daina be laukų, Po tėvelio kepure, Metai, Krastas, Nemarioji legenda, Vakaras, Nemunė, Pūgos, Žmogus, kuris gyvena, Brolis ir sesuo, Trečioji žaidžia, Ryto čiulbėjimas ir k. Mono, kaina 5 dol.

Lauksiu tavęs. Lietuviškos lengvos muzikos rinkinys. Pasaka, Nemunėlis, Nemunėlis, Medžioklės daina, Ar žinai, Lauksiu tavęs, Vėjas, Barkarolė, Susitikimas, Eikš, drauguži, Kada meilė aplanko, Senoje pilyje, Džigūnas. Išpildo sol. E. Ivanauskas, S. Laurinaitytė, Herta Kaniauskaitė, L. Ablėnaitė, E. Saulevičiūtė, Romanas Marijošius, orkestrui palydint. Kaina 5 dol.

tumam lygint. Svarstytas tarp organizacinis informavimas tarp Alto ir JAV LB valdybų. Svarstytas ir finansų telkimo klausimas. Visų dalyvių pagauda kviešti lietuvių spaudos bendradarbius skelbti vispusią ir teisingą informaciją.

Lietuviškos Vestuvės. Ku-piškenų vyresniosios kartos meno kolektyvo etnografinis vaidinimas, piršlybos, mergvakaris, užgerių rytas, piršlio korimas, sodo pirkimas ir pačios vestuvės, atliekamos dainom, deklamacijomis ir pašnekesiais. Išleido Montrealio Mažosios Lietuvos Bičiulių draugija. Kaina 5 dol.

Mano Gimtinė. Lietuviškos lengvos muzikos rinkinys. Tėvynė Lietuva, Aukštinis ruduo, Sningant, Rudens pasaka, Smalsuoliai, Du miestai, Kai tik vyšnys bals, Užuomarsa, Lietuviškas letkis, Suk, suk ratelį, Vilniaus stogai, Trio baloje, Miško takais, Mano gimtinė. Išpildo sol. V. Noreika, D. Mažeikaitė, D. Cibulskytė, J. Baraanauskaitė, E. Kuodis ir kiti, orkestrui palydint. Kaina 5 dol.

Sigutė, pasakos ir dainos vaikams. Dainuoja A. Paukštelienė: Milžinų šalis, Karta karalaitis, Tindys o tindy, Žiema, Miegok vaikeliai, Striukis beuodegis, Sigutė ir Liepsnabarzdis rudaberzdis. Stereo, galima naudoti ir mono. Kaina 5 dol.

Lietuviškos Giesmės. Giesmė į Siluvos Mariją, Varpas kad būčiau, Tėve mūsų, Sv. Kazimierai, Sveika Marija, Gailėstingoji Marija, Sveika Marija, Motina Dievo, Mano malda, Iš šios mūsų žemės, Skaisčiausioji Marija, Kad širdį tau skausmas, Jėzau pas mane ateik. Išpildo sol. A. Brazis, L. Stukas su Žibuoklių moterų oktetu, akomponuojant A. Kačanauskui. Stereo, bet galima naudoti ir mono, kaina 4.50 dol.

Lietuvos Nepriklausomybės 50ties metų paminėjimui prisiminti: Pulkim ant kelių; Marija, Marija; Sventas, Sventas; Malda už tėvynę; Lietuvos himnas; Graži tu mano tėvyne; Mano malda; Palikta šalis; Kur giria žaliuoja; Nemunas. Išpildo solistai ir parapijų chorai. Kalbos prel. Kemežio, vysk. V. Brizgio, St. Bačkio, vysk. Boland, W. Rodino ir kit. Stereo, bet galima naudoti ir mono, kaina 4.50 dol.

D. Dolskio įdainuota Čigonės akys, Leisk man, Kariškas vaizdelis, Onyte, einam pašokti, Lietuvaite, Sudiev, sudiev ir Aš myliu, fokstrota, Gegužinė polkutė, Su armonika į Braziliją — lengva muzika ir Palangos jūroje nuskendo mano meilė. Mono, kaina 5 dol.

Pupų dėdės ir dėdienės šokių dainų rinkinys. Anūku, Kretingos, Mariampolės, Pupų dėdės, Razaliūtės, Merkinės ir Obelių polkos. Sužadėtinų, Sekminių ir Gardus alutis valsa. Gieda gaideliai ir Gražus miško būdas — lengva muzika. Mono, kaina 5 dol.

Pilėnai, Vytauto Klovos keturių veiksmų lietuviška opera. Albumas iš 3 ilgo grojimo plokštelių. Dainuoja Vilniaus operos solistai ir chorai. Kaštavo 12 dol., dabar su persiuntimu — 8 dol. Graži dovana visokiom progom. Teliko tik keletas albumų. Gaunama Darbininko administracijoje.

Nr. 2. Sol. V. Noreikos Lietuviškos dainos ir operų arijos: Kur bakūžė samanota, Ugnelė, arija iš „Meilės eliksyro“, L'Arlesiana — Frederiko romansas, Nemunėlis, Arlekinas serenada iš „Pajacų“, arija iš „Rigoletto“, Tris dienas, tris naktis, arija iš Toskos, Surdata N'Namuratto (A. Canio), Dicitencello Vuie — (F. Falvo), Bernuželi, nesvoljok, Pradalgios. Kaina 6 dol.

Sios bei kitos knygos ir plokštelės gaunamos: Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221.

Persiuntimui pridedama 50 centų.

Clevelande paminėtas prez. A. Stulginskis

Sausio 18 šv. Jurgio parapijos bažnyčioje buvo pamaldos už prez. A. Stulginskio vėlę. Mišias aukojo iš Chicago atvykę vysk. V. Brizgys. Jis pasakė ir pamokslą. Mišių metu solo giedėjo solistė J. Kristolaitė-Daugėlienė ir muzik. P. Ambraso vadovaujamas choras.

Minėjimo akademija buvo 4 v. popiet Sv. Mergelės Nesiliaujančios Pagalbos parapijos salėje. Akademiją rengė specialiai sudarytas komitetas, kuriam vadovavo Pr. Razgaitis.

Jis pravedė ir pačią akademią.

Akademijos pradžioje aktorius Z. Peckus deklamavo partizanų eilėraščius, palydint "Lietuva brangi" dainai. Sugiedojus Lietuvos himną, komiteto vicepirmininkas J. Daugėla pristatė pagrindinį kalbėtoją L.K.D. Sąjungos centro komiteto pirmininką A. Kasulaitį. Jis vaizdžiai nupasakojo velionies prezidento gyvenimą.

Meninę programos dalį atliko kamerinės muzikos trijų iš

Chicago — violončelistas P. Armonas, smuikininkas P. Matukas ir pianistas M. Motekaitis. Jie atliko eilę kūrinių F. Schuberto, A. Arenskio, F. Mendelssohno-Bartholdo ir susilaukė publikos gražaus įvertinimo.

Nashua, N.H.

Stasys Stončius buvo atžymėtas plačios amerikiečių organizacijos, sutrumpintai vadinamos Jaycee, vietos skyriaus. Organizacija kasmet atrenka pasižymėjusius piliečius. Šiemet vėl parinko Stasį Stončių. Pernai jį kėlė "pasižymėjusių mokytojų" (jis mokytojaus Nashua High mokykloje), šiemet "atžymėtinu jaunu vyru". Visos New Hampshire valstijos vardu organizacija įteiks šios valstijos parinktiems vyrams pažymėjimus bankete kovo 21 Thunderbird 88 valgykloje. Apdovanojamųjų tarpe bus ir Stasys Stončius.

Advokatas teisėjas Leonardas Velishka tikrino savo sveikatą Elliot ligoninėje, Manchesteryje, giminaičio dr. Judickio prižiūrimas. Dabar išsisi namie ir pareigų neis visą mėnesį. Linkime greitai pasveikti ir vėl veiklon įsiungti. Sausio 31 negalėjo dalyvauti, kaip paprastai, "krienių karaliumi". Elks klubo devintame mėnietinėje "Hon-Yock" pobūvyje. Jo vietą užėmė Swaboviczius.

J. Skirkus 28 dienas praleido Šv. Juozapo ligoninėje po inkstų operacijos. Jis yra ilgametis Šv. Juozapo dr. jos narys, gimęs ir augęs South Boston, I pasaulinio karo veteranas.

Jonas Česiūnas (Chesson), dažnai patenka į vietos spaudos skiltis. Jis yra ir vietinio Prekybos Buto prezidentas. Aną dieną pirmininkavo Buto pusryčiams Howard Johnson viešbutyje, kur pagrindinę kalbą pasakė majoras Sullivan, kuris, tikimasi, ir šiemet, kaip per porą metų Vasario 16-ąją paskelbs Nashuos piliečiam minėtina diena.

Naujai išrinkta miesto taryba turėjo posėdį, kuriam pirmininkavo Maurice Arel (jo žmona lietuvė). Išrinko 19 įvairių komisijų. Česiūnas pateko į šias komisijas: trafiko, naujų gatvių priėmimo, Park gatvės pagražinimo (čia planuojama statyti naują knygyną ir mokslo meno centrą), išvykos ir finansų (šiai komisijai jis pirmininkauja). Iki metų galo jis atstovaus miestui Public Works departamento pensijų fonde.

Eva Kazlauskas, veikli lietuvė gretimame Hudson miestelyje, įteikė 485.80 dol. surinktų aukų pagražinti vietinio knygyno apylinkėi.

A.Z.

(nukelta į 6 psl.)

Scenoje buvo išstatytas didžiulis prez. A. Stulginskio paveikslas, kurį piešė meno studentė T. Idzelytė. Scenos apšvietimą tvarkė stud. A. Narbutaitis.

Po akademijos buvo vakariėnė, kurią paruošė Moterų Sąjungos 36 kuopa.

Vakariėnės metu moksleivė Ug. Stasaitė padėklamavo porą eilėraščių. Ilgesnes kalbas pasakė ankstesnės kartos veikėjai K. Karpis ir J. Sadauskas.

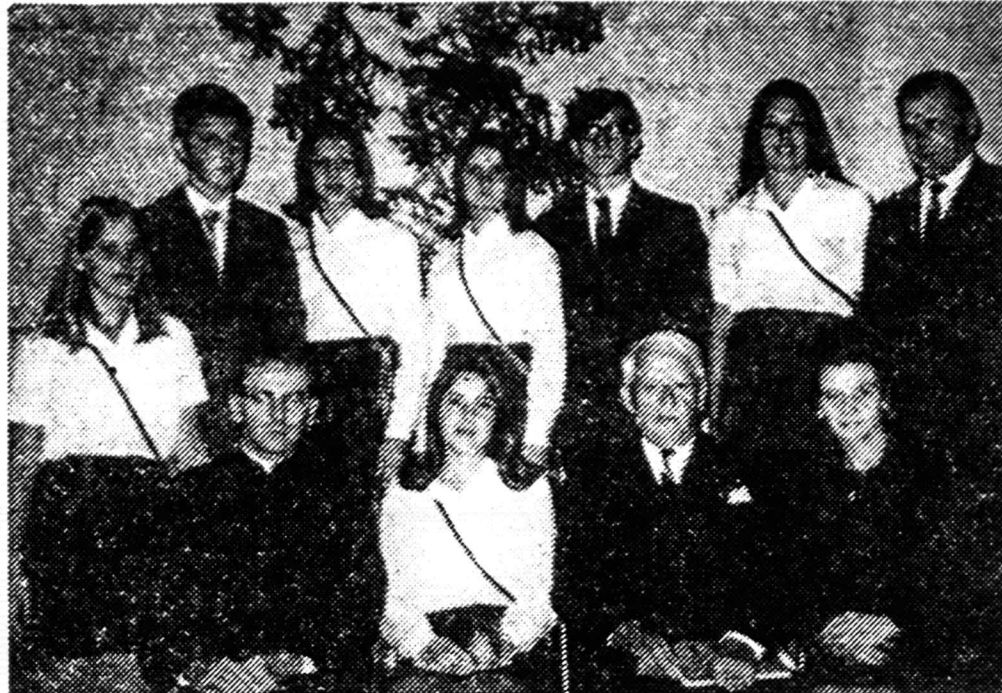
Moterų Sąjungos 36 kuopos vakariėnei rengti sudaryta speciali komisija — J. Čiapienė, K. Magilienė, E. Mikšienė, O. Mikelionienė, E. Bridžiuvienė, S. Miliauskienė ir S. Stasienė — nuoširdžiai dėkoja už paaugotus vakariėnei kepsnius.

Tuos kepsnius paaugojo: B. Juodėnienė, A. Krygerienė, A. Razgaitienė, O. Žilinskienė, D. Kasulaitienė, V. Kulbickienė, S. Urbonavičienė, R. Sankalėnė. Taip pat dėkoja ir jauniuosiom taktininkėm stud. E. Razgaitytei ir sesutėm O. Z. Klorytėm.

Iš surengtos vakariėnės gautas pelnas — 262.70 dol. — saulės šeimininkui kleb. kun. J. Angelaičiui pritarus, paskirtas Šv. Kazimiero kolegijai Romoj. P.M.

Hamiltono ateitininkai sėdintys prie stalo, paminėdami 20 metų veiklos sukaktį. Iš k. J. KLB Hamiltono apylinkės pirm. A. Juozapavičius, dvasios vadas kun. J. Gaudze, kalba J. Matulionis iš Toronto, parapijos klebonas prel. J. Tadauskas, A. Mikšienė. Nuotr. M. Borusienės

Hamiltono moksleivių ateitininkų kuopos valdyba. Iš k. sėdi: kun. J. Gaudze, D. Juozapavičius, pirm. sveikas J. Matulionis, jaunesniųjų globėja E. Gudinskienė, stovi: K. Gedrimaitė, M. Gudinskas, S. Butkevičiūtė, J. Gimkauskaitė, K. Sestokas, R. Borusaitė, vyr. globėjas J. Pleinys. Nuotr. M. Borusienės

ATEITININKŲ SENDRAUGIŲ 20-METIS HAMILTONE

Prieš 20 metų, 1949 lapkričio 27, mažas būrelis vienminčių susirinko pas parapijos kleboną dr. J. Tadauską. Si data ir yra Hamiltono ateitininkų sendraugių skyriaus gimtadienis.

Nors nariais negausus, skyrius įsitrukę į religinį, tautinį bei kultūrinį veikimą. Kasmet su ateitininkiškuoju jaunimu jis paminėi Šv. Kazimiero ir Kristaus Karaliaus šventes. Nepamiršo paminėti ir kitų didžiųjų mūsų Bažnyčios ir tautos veikėjų. Ypač daug progų suteikė lietuviškai Hamiltono visuomenei pamatyti įvairius kultūrinius pasirodymus. Ji girdė jo mūsų dainininkus — P. Bičkienę, J. Liustikaitę, R. Mastienę, V. Verikaitį ir kitus; taip pat ir rašytojus — B. Brazdionį, A. Gustaitį, P. Jurkų ir eilę kitų.

Ateitininkai sendraugiai per tą dvidešimtmetį buvo atsikvietę į Hamiltoną ir jaunimo ansamblius: Londono Baltiją, Toronto Priskėlimo parapijos studentų chorą, Clevelando Grandinėle, dainuojančią Zymantų šeimą, Toronto vyrų kvartetą, Newarko Žibuoklių sekstetą ir visą eilę mažesnių meno vienetų. Nebuvo užmirštas ir dramos menas. Buvo atsikviesias Montrealio dramos teatras su "Baltaragio malūnu" ir "Mėla gelius"; Detroito dramos sambūris atvežė "Prieš srovę" ir "Ša mokslo prieš savuosius"; Clevelando Vaidilos teatras suvaidino "Brandos atestatą" ir "Užburta dūdelė"; Hamiltono teatras Aukuras ateitininkam pastatė "Amerika pirtyje", "Sv. Kazimierą" ir "Pirmąjį skambutį".

Religinio bei tautinio ugdymo tikslu buvo kviečiami geriausi kalbėtojai: dr. J. Grinius, prof. S. Sužiedėlis, dr. A. Dabušis, mokyt. A. Rinkūnas, prof. J. Pikūnas, prof. S. Yla, J. Matulionis, kun. G. Kijauskas, kunigas Kest. Trimakas, dr. J. Gaida, kun. V. Dabušis, inž. A. Sabalis, a.a. Sapoka, a.a. I. Matusevičiūtė ir eilę kitų.

Nepamiršta ir šalpa. Buvo šelpiamas vienas studentas Vakarų Vokietijoje. Suorganizuotas būrelis saleziečių gimnazijai šelpiti. Nepamiršti ir savo skyriaus nariai nelaimės bei ligos atveju.

Didžiausią dėmesį ateitininkai sendraugiai skyrė ateitininkiškam jaunimui. Jie juos globojo, telkė lėšas jų veiklai. Dėl sutelktų lėšų skyrė ir jaunimo spaudai. Tam tikslui buvo ruošiami spaudos baliai, kurių pelnas buvo skiriamas jaunimo žurnalui—Ateičiai, Skautų Aidiui ir vaikų laikraščiui Egletei.

Tėvai, Bažnyčia ir organizacijos buvo ir yra geriausi taktininkai asmenybių ugdyme. Šiandien, mokyklai nebesirūpinant asmenybių auklėjimu, jiems krinta visa atsakomybė už būsimes kartas. Ateitininkai

sendraugiai Hamiltone suaprinta savo uždavinį ir, kiek leidžia sąlygos, dirba šioje auklėjimo srityje.

Per 20 metų laikotarpį daug padaryta tarnaujant lietuviškai visuomenei. Ateitininkai sendraugiai yra dėkingi visuomenei rūmūsiui jų darbus, lankiusiai jų parengimus, pripildžiusiai sales. Visiem nuoširdus ateitininkiškas acū. Ir toliau yra dedamos viltys į tėvus ir visus mūsų kolonijos tautiečius, kad ir ateityje jie įvertins ateitininkų siekimus ir parems juos moraliai bei materialiai. J. P.

Tėvų pranciškonų vienuolynui, Aušros vartų koplyčiai, Kultūros židiniui — Jaunimo centrui aukojo

320 dol.: Alexander Vincus, Woodside, N. Y. a.a. Stanislavo ir Uršulės Stumbrų prisiminimui.

200 dol.: Anna Babrauskis, Bellrose, N. Y. a.a. vyro Frank Babrauskio prisiminimui.

Po 100 dol.: Anelė Garlauskienė, Brooklyn, N. Y., P. Salckus, Maspeth, N. Y., Rozalija Frankienė, Conwells Heights, Pa., savo a.a. vyro Kosmo Franko prisiminimui, Leona Korsakas, Maspeth, N. Y., savo a.a. vyro Juliaus Korsako prisiminimui, P. Razickienė, Brooklyn, N. Y. (pažada 300 dol.) Skreduų šeimos prisiminimui, Mečys ir Rūta Jauniškiai, E. Northport, N. Y.

Po 50 dol.: A. Matulionis, Maspeth, N. Y., S. Cerebiejus, Maspeth, N. Y., G. Rajeckas, Maspeth, N. Y. (pažada 200 dol.) A. Kondrotas, Richm. Hill, N. Y., Edv. J. Valences, Brooklyn, N. Y. (pažada 300 dol.)

Po 25 dol.: Olga Simmins, Woodside, N. Y., F. Stumbris, Woodside, N. Y., Eleonora Burienė, Brooklyn, N. Y. (35 dol.), Helen Yocis, Maspeth (pažada 100 dol.), V. Gobuzas, Flushing, N. Y., V. Rokus, Maspeth, L. Pleskus, Maspeth, E. Gladkienė, Great Neck, Anastazija Javis, Queens Village, N. Y.

Po 20 dol.: Theresė Kwas, Maspeth (pažada 100 dol.), iraso a.a. vyrą Peter, Stella Smith, Maspeth (pažada 150 dol.), M. Lauraitis, Maspeth, P. Simkus, Maspeth, J. Davnorow, Woodside, N. Y., V. Cesna, Brooklyn, Alice V. Cernauskas, Astoria (pažada 100 dol.), iraso a.a. vyrą Leoną Cernauską.

Po 15 dol.: R.J. Jonaitis, Bklyn, V. Zilinskas, Maspeth (pažada 100 dol.), iraso Zilinskų ir Ligeikų šeimų mirusius, John J. D'Agostino, Brooklyn, N. Y.

Po 10 dol.: George Laukevich, C. Eymann, S. Paliulis, W. Dapkevich, J. Novosedlik, Ch. Augustinas, S. Blicka, Maspeth (pažada 150 dol.), iraso a.a. Joną Blicką, J. Janushka, Maspeth (pažada 50 dol.), Leo Balcionis, Petras Lalas, Amsterdam, prisiminimui žmonos Stasės, K. Tumonis, George Bauer, Pius Kuras, P. Juzapaitis, M. Erčius, M. Andrius.

Visiem aukojusiems teatlygina Visagalis!

Įamžinkite save ir savo šeimos mirusius šiame kilniame darbe Dievo garbei ir Tėvynės labui. Paskubėkite dosnia auka, kad visi statybos darbai kuo greičiau pasistumėtų pirmyn. Nepamirškite šių kilnių planų prisiminti ir testamentuose. Mūsų padėka ir maldos. Dabarties ir ateities kartos nepamirš Jūsų. Aukus siųsti: Building Fund Franciscan Monastery, 680 Bushwick Avenue, Brooklyn, N.Y. 11221.

IŠ VISUR

— Laisvės Žiburio radijo valandėlė, prašoma LB centro valdybos, parengė 15 minučių programą anglų kalba Lietuvos nepriklausomybės šventės proga. Visos radijo lietuviškos programos gali gauti šios garsinės juostos kopiją ir ją panaudoti savo transliacijose. Kreiptis: Laisvės Žiburys, 62-15 69 Place, Middle Village, N. Y. 11379, tel. (212) TW 4-1288.

— Dr. Leh Goldberg, žymi hebraistė, poetė, kritikė, dramaturgė, mirė sausio 16 Jeruzalėje. Ji buvo baigus Kauno universitetą, iš Lietuvos išvyko 1933 metais, Bonnoje gavo daktaro laipsnį. Mokėjo daug kalbų, ir hebrajų kalbą vertė pagrindinius Europos rašytojus.

— Prof. Vl. Jakubėnas, žinomas lietuvių kompozitorius, keletą savaitę gulė sv. Onos ligoninėje Chicagoje. Sausio 29 jam padaryta sudėtinga nugaros operacija, trečioji iš eilės paskutinių trijų mėnesių begyje.

— Tėv. dr. Leonardas Andriekus, OFM., lietuvių pranciškonų provincijolas, pakviestas prarasti Los Angeles lietuvių gavenios rekollektijas, kurios įvyks kovo 18-22.

— Vincas Žemaitis, miškų inžinierius ir Liet. miškininkų sąjungos pirmininkas, parašė 84 psl. apimties knygą "Liublino unijos sukakties paraštėje 1569-1969 m.", kuri išleista atskiru leidiniu.

— Sol. Gina Butkutė-Čapkauskienė, solo dainininkė besireikianti Montrealio teatruose ir Kanados lietuvių visuomenėje, atliks dainų ir arijų koncertą Draugo romano premijos įteikimo iškilmėse kovo 22 Jaunimo centre, Chicagoje.

— Lietuvių Fondo specialiam projektui įvykdyti 1970 metų stipendininkais pakviesti pranciškonai prof. dr. Jonas Puzinas ir filosofas dr. Juozas Girnius. Jiem paskirta po 2000 dol. metam, angažuojant juos veikalu rašymui. Veikalus rašys dvejus metus. Prof. J. Puzinas rašys "Lietuvos pristorės apžvalga", o dr. J. Girnius — "Lietuvių filosofijos istorija". Veikalai apims apie 600 puslapių.

— Režisierius Vytautas Valiukas, šiuo metu gyvenęs New Haven, Conn., savo laiku davęs sceninių pastatymų Chicagoje ir New York'e, planuoja šiais metais pasirodyti su marijonečių teatru. Vaidinimui tekstas jau yra sukurta. Dailininkas Vytautas Ignas padarė lėlių ir dekoracijų eskizus. Paruošiamieji marijonečių gaminiams darbai jau pradėti.

— Pranas Baltakis, JAV LB Washingtono apylinkės išdinininkas, dalyvavęs Mokslo ir kūrybos simpoziume, centro valdybos pirmininkui atsuntė šio turinio laišką: "Turiu malonį pareigą Washingtono apylinkės valdybos vardu padėkoti už centro valdybos, ir ypač Jūsų, įdėtą darbą organizuojant ir pravedant Mokslo ir kūrybos simpoziumą. Kartu siunčiamą 25 dol. čekį prašau priimti kaip Washingtono apylinkės nors ir labai kuklų įnašą simpoziumo išlaidoms padengti".

Anglijoje leidžiamas mėnesinis žurnalas "East West Digest" 1969 m. nr. 12 įdėjo aprašymą apie Lietuvos kunigą L. Kunevičių, kuris ieškojo religinės laisvės Kremliuje ir okupacinėje Lietuvos valdžioje. Pasinaudota "Elto" anglų kalba žiniomis. (Elta)

— "Kritiesieji už laisvę", Vlado Ramoaus knygos apie lietuvių partizanų kovas II dalis jau atspausdinta pranciškonų spaustuviėje Brooklyne ir siunčijama platintojams. 195 psl. Kaina 4 dol. Gaunama ir Darbininko administracijos: 910 Willoughby Avenue, Brooklyn, N. Y. 11221.

Toronto sausio 3 buvo Kanados lietuistinių mokyklų mokytojų suvažiavimas, kuriame dalyvavo ir jaunųjų mokytojų. Nuotr. S. Dabkauskas

Kaip kuriasi lietuviai Floridoje

FORT LAUDERDALE, FLA.

Sausio 8-10 dienomis Florida, ypač jos šiaurinė dalis, pergyveno šalčius. Gal tai pakankė sodam ir daržam? Sausio 11 vėl temperatūra buvo 70 laipsnių. Šiaip žiemos laikui oras šiaurinėje Floridos dalyje yra 20 laipsnių šaltesnis nei pietinėje dalyje.

Ar neįkurti lietuviškos parapijos?

Prel. J. Končius Draugo dienraštyje paskelbė straipsnį apie Floridos lietuvių. Ten jis rašo, kad čia gyvena apie 5000 lietuvių. Jų yra visur. Dauguma pensininkai, nes čia senesnio amžiaus žmonėms klimatas malonus. Ypač čia malonu gyventi žiemos metu.

Kiltų klausimas, ar pietinėje Floridoje negalima įsteigti lietuviškos parapijos. Bet tai ateities reikalas. Dabar reikėtų pasirūpinti, kad kokioje nors bažnyčioje būtų lietuviškos pamaldos nors vieną kartą per mėnesį. Žmonės mielai suvažiuotų į tokias pamaldas. Tai prisidėtų prie lietuvių palikymo.

Lietuviška radijo programa Iškyla ir kitas klausimas — ar nesuorganizuoti lietuviškos radijo programos. Per radiją lengviau visus informuoti, sukviešti. Pagalvokime apie tai.

Apie Miami lietuvių klubą Praeitų metų gruodžio mėn. 24 Drauge Pakruojietis rašė apie Miami lietuvių piliečių klubą.

ba ir pridėjo, kad jame būtų daugiau lietuviškumo.

Taip, reikia kuo daugiau lietuviškumo tame klube. Reikia lietuviškų ženklų, parašų, reikia ir lietuviškos patriotiškos spaudos. Floridą aplanko daug žmonių iš visos Amerikos, jie tikisi čia surasti ir lietuvišką klubą. Net ir Amerikoje gime, atrpate nuo lietuviškos aplinkos, patekę į tokį klubą, pasijaus esą lietuviai.

Lietuvos nepriklausomybės minėjimas

Lietuvos nepriklausomybės minėjimas šiais metais rengiamas vasario 15 Miami lietuvių piliečių klube.

Hollywoode šiuo metu gyvena Janina Liustikaitė, atvykusi iš Toronto. Mano čia pasilikti ilgiau. Gal ji galėtų padainuoti Vasario 16 minėjime.

Per Naujus metus Zaliaduonius iš Clevelando aplankė Aldona Malėnai. Jie buvo patenkinti geru oru. Apžiūrėję miestą ir apylinkes, sausio 5 grįžo atgal.

Fort Lauderdale dirba du lietuviai kunigai asistentais, — tai kun. V. Andriuska ir kun. Leonardas Puišis. Taip pat čia gyvena prel. J. Končius. Praeitą mėnesį atidaryta puiki St. Clement parapijos mokykla, kurią veda seserys kazimierietės, lietuvaits iš Chicago,

A.Z.

(nukelta į 6 psl.)

Santa Monica, Calif., lietuviškoji mokykla įscenizavo Vytės Nemunėlio "Meškiuką Rudnosiu". Nuotraukoje — Meškinas Rudnosis ir Rudnosienė skaito laišką. Nuotr. L. Baškauskas

Jos pašaukimas buvo mylėti visus

Sausio 17 seneliu namuose prie Parvžiaus (Corneilles-en-Parisis) mirė **Ona Šimaitė**.

Zmoniškumas buvo jai vienintelis šio pasaulio matas, ir jei ji ko žmonėse ieškojo, tai tik gerą. Jos drąsa ir solidaruma, gelbėjant karo metu Vilnini vokiečių persekiojamus žvodus, ivertino Izraelio kankiniam ir didvriam atminti Yad Vashem institutas. 1966 iai suteikdamas Teisiu medali. Visa savo gyvenima skyrusi kitiem, ii ir seneliu namuose nadoio už save silonesniem, rūnindamasi ir prižiūradama juos, kol liea parbloškė ją pačia, nebeleidama daugiau pakilti nuo patalo.

Ona Šimaitė gimė 1894 Triju Karaliudieną Akmenėje. Jos tėvai Kazys Šimas ir Ona Dautaitė buvo bežemiai. Iki 8 m. išbuvusi pas savo seneli Dautotą (tėvai buvo išvykę Rygon

ieškoti darbo), ji nuo mažens matė didelę toleranciją ir pagarbą kiekvienam žmogui. Kai tėvai ją atsivežė Rygon, ji lankė lenkų parapijos mokyklą, vėliau progimnaziją. Prasidėjus pirmajam pasauliniam karui, išvyko Maskvon, kur įstojo i Tichomirovo pedagoginius kursus. Čia ii buvo antroji tuos kursus lankanti lietuvaitė. Teisės fakultete ji klausėsi profesoriu Elistratovo ir Gerneto paskaitu, kurie sutvirtino jos meile žmogui. Pedagoginių kursų nebaigė dėl Rusioje kilusios revoliucijos ir pragyvenimui užsitikrinti dirbo profesorius Kaščenkos defektivių vaiku namuose bei vaikų prieglaudose.

Po pirmojo pasaulinio karo grįžusi Lietuvon, ii buvo mokytoja žydu mokykloje. Paskui 8 metus dirbo vertėja sovietu atstovybėje Kaune. Atleista i stoio dirbti i Vytuto Didžiojo universiteto biblioteką, vėliau persikėlė i Vilniaus universite-

tą, kur dirbo lituanistikos seminaro bibliotekoje.

Antrojo pasaulinio karo metu vokiečiam užėmus Lietuvą, O. Šimaitė gelbėjo žydus. Vokiečiai O. Šimaitė buvo suėmę tris kartus, bet universitetui pasisekdavo ja išvaduoti. Paskutinį sykį vokiečiai ją išsiuntė i Pravieniškes. Iš Pravieniškių koncentracijos stovyklos ji buvo išsiusta i Dachau, o iš Dachau perkelta i koncentracijos stovyklą Elzase, kur ją išvadavo vokiečius iš Prancūzijos ištūmę sąjūnėninkai.

Po karo pasiliko Prancūzijoje. Iš Prancūzijos buvo išvykusi tik i Izraelį, manydama, kad ten galėsianti gyventi. Nors nuvažiavus jai buvo paskirta Izraelio valdžios pensija, bet, negalėjusi prisitaikyti prie krašto klimato ir pradėjusi sirgti, po treju metų grįžo i Paryžių. Čia ji laisvalaikiu, kiek sveikata leido, lankė muziejus, teatrus, koncertus ir džiaugėsi, kad Paryžius jai buvo didelė gyvenimo mokykla. O kelrodžių jame, kaip ir visada, jai buvo entuziastinga meilė ir pagarba kiekvienam žmogui.

Elizabete lituanistinės mokyklos eglutėje vaikai šoka Noriu miego. Nuotr. Barytės

SPORTAS

ŠALFAS S-GOS CENTRO VALDYBOS IR REVIZIJOS KOMISIJOS RINKIMAI

SALFAS S-gos Garbės Teismas, susidedas iš pirmininko Jono Gustainio bei narių — Tėvo Pauliaus Baltakio, OFM ir Herberto Stepačio, skelbia naujos ŠALFAS S-gos Centro Valdybos ir Revizijos Komisijos rinkimus.

SALFAS S-gos Centro Valdyba bei Revizijos Komisija renka korespondenciniu būdu visi SALFAS S-goje registruoti sporto klubai bei kiti sportiniai vienetai, pagal rinkiminių nuostatų numatytą procedūrą.

Kandidatų nominavimo terminas — 1970 m. vasario 17 d. (pašto antspaudo data).

Nominuojamų kandidatų sąrašai privalo būti prisiusti SALFAS S-gos Garbės Teismui, adresu: Mr. Jonas Gustainis, 179 Cassandra Blvd., Don Mills, Ont.

FILATELISTAI!

Siunčiame Lietuvos pašto ženklus Jūsų pasirinkimui. Rašyti: Baltic Stamps, P. O. Box 127, Toronto, 19, Ont., Canada.

Prenumeratoriai, pakeisdami savo adresą, prašomi administracijai pranešti ne tik naują, bet ir seną adresą. Taip pat neužmirškite pridėti pašto zip code numerio.

KALĖDOS SAARO KRASTE VOKIETIJOJE

Gruodžio 27 vakarą Saaro krašto lietuviai su vaikais rinkosi i Saarlouis priemiesčio — Beaumarais parapijos jaunimo salę.

Dėmesio centre buvo vaikai. Jiem geraširdžiai šiaurės Amerikos lietuviai per Balfą prisiuntė Kalėdų progą 60 dolerių.

Krašto apylinkės valdyba pasiūlė šią sumą papildyti savo tarpe ir pasivaistinti visiems bendrai.

Reikia pripažinti, kad šventės pasisekė nepaprastai puikiai. Kalėdų senis (Valteris Pacas) išklausė vaikų eilėraščių ir dainų. Eilėraščius jie sakė vokiškai ir lietuviškai. Apdovanojo juos dovanomis tradiciniiais kalėdiniais krepšeliais, kuriuose šalia saldumynų buvo ir po nedidelį žaislą; tai mirkčiojanti lėlė, tai automobilis ar dar kai kas.

Vaikai, suaugusiems pritarint, sugiedojo tris kalėdines giesmes. Tada visi ėmėsi vaišintis.

Visus užkrėtė iki šiol mažai žinotas šokis "noriu miego". Vaikams tas šokis pasirodė gana modernus, ir šoko visi labai patenkinti.

Sventėje dalyvavo dažnas ir visada laukiamas svečias — kunigas B. Liubinas. Salės savininkas, arba tikriau šeimininkas, vietinis vokiečių klebonas Horbach taip pat dalyvavo ir pasakė trumpą sveikinimo žodį susirinkusiems ir apgailestavo, kad kai kurie vaikai jau nebemoka tėvų kalbos, todėl tokie susirinkimai jiems labai naudingi, tiesiog būtini, kitaip jiems neliks nieko, kas primintų jų kilmę.

Kalėdų senis priskaitė trisde-

NASHUA N. H.

(atkelta iš 5 psl.)

Tamas G. Kudžma majoro Sullivan buvo nominuotas penkeriem metų zonom nustratinėti komisijon. Tikimasi, bus išrinktas.

James Balukevičius, mokytojas, dabar lankas mokytojų kolegiją Washington, lankė savo tėvus. Pasakėjo, kad dėl kriminalinių puolimų gausumo sositinės gyventojuose plačiai plinta noras pramokti savisaugos sistemą "karate". Balukevičius tapo tos srities meistru. Savo metu jis buvo Nashua mokyklos krepšinio komandos vadovas. Jo brolis Waldo žuvo "Mirties maršo" metu, Batane, Filipinuose, 1942.

Klebonui kun. J. Bucevičiui Kolumbo vyčių skyrius padovanojo "Faithful Friar" požymį už dvidešimties metų puikų pareigų atlikimą Kolumbo vyčiam.

Suzana Gailūnas, jauna plaukikė, priklauso prie jaunų plaukikų grupės, kuri YMCA-YWCA patalpose lavinasi rungtynėm su kitų miestų grupėm.

19,311 gyventojų suskaičiuota 1890 metais, kada lietuviai pradėjo Nashuoj gausiai apsigyventi, o 1960 metais jau buvo jų priskaičiuota 39,096. Lietuvių, spėjama, esama tarp 400 ir 500 šeimų ar pavienių.

Kor.

ATSAKYMAI TEISINIAIS KLAUSIMAIS

Adv. Dr. M. ŠVEIKAUSKIENĖ sutiko šiame laikraštyje duoti paaiškinimų ir patarimų teisiniais klausimais Darbininko skaitytojams. Klausiant reikia pažymėti, ar skaito Darbininką. Klausimai siųsti jos adresu: Dr. M. L. Šveikauskas — Attorney-at-Law, Co-operative Bank Plaza, 1864 Centre Street, West Roxbury, Mass. 02132.

GAUNU DAUG PANASIŲ LAISKŲ; ŠIS YRA "PAVYZDINIS"

Klausimas

Ir konsulatui, ir Tamsta nuolat raginat daryti testamentus ir, testatoriui mirus, siųsti Lietuvos siuntinius. Manau, kad Tamsta sutiksi, jog tai yra grynai propaganda, nes dabar siuntinių siuntimas yra pats nepraktiškiausias būdas giminėm šelpiti.

Buvo laikų, kai visokių senų ir naujų "skarmalų" siuntimas i Lietuvą apsimokėjo, nepaisant nežmoniškai aukštų muitų ir vadinamųjų persiuntimo išlaidų. Dabar tokiais siuntiniais giminii nenustebinsi. Jiem nebetrūksta nei drabužių, nei naulininių kojinių. Dabar jiem praverčia šaldytuvai, skalbimo mašinos, televizijos aparatai ir automobiliai bei motociklai.

Jei turintieji Lietuvoj giminių paklaustų konsulatų ir Tamstos patarimų, tie giminės neturėtų jokio pasirinkimo: testatoriui mirus, turėtų norom ar nenorom "priimti" siunčiamus skudurus.

Manau, kad atėjo laikas nebeturėti iliuzijų dėl esamos Lietuvoj padėties. Reikia prisitaikyti prie aplinkybių. Kas iš to patriotizmo, jei žmonės Lietuvoj negali gauti jiem reikalingų ir norimų daiktų, o vietoj jų turi pasitenkinti siuntėjų parinktomis dovanomis!

Gai Tamsta šio laiško i laikraštį visai nedėsi, nes gali ne-

patikti konsulatam, Balfui ar kitom įstaigom, kurios gyvena iš siuntinių siuntimo, o jei turėsi drąsos laiską spausdinti ir dar i jį atsakyti teigiamai, gali pati papulti Veiksnių nemalonėn.

Skaitytojas, Illinois valstija

Atsakymas

Laišką dedu ir i jį atsakau realistiškai.

Dabartinii metu daug žmonių siūnčia savo Lietuvoj esantiem giminėm dovanų i pinigų per įvairias įstaigas. Sovietam labai reikia amerikoniškų dolerių. Todėl jie daro visokią "lengvatą" dolerius gaunantiem asmenim, kad tuos dolerius "pritrauktų". Dolerius gavusieji žmonės gali nusipirkti specialiose vadinamose "dolerinėse" krautuvėse jiem patinkamų prekių. Taip bent yra teorijoj. Praktikoje vaizdas nėra jau toks "rožinis", kokį vaizduoja sovietų propaganda ir katalogai. Atrodo, kad visuomet yra vienokių ar kitokių prekių trūkumas; kad norimų prekių reikia ilgai laukti; o ju laukiančiam asmeniui visai siūloma nusipirkti kitokių prekių, kurių jis nenori ir kurių jam nereikia.

Tačiau šios aplinkybės nėra svarbiausia priežastis, dėl kurios kiekvienas advokatas, kuris pažįsta esamas sąlygas, pataria turintiems Lietuvoje giminii būtinai sudaryti testamentus.

Mirus be testamentu ir palikus turto Lietuvoj gyvenantiem giminėm, Amerikoje sovietų pasamdyti advokatai atstovauja sovietam, nors jie ir sakosi atstovaujį Lietuvoj gyvenantiem ipėdiniam ir giną jų interesus. Iš esmės jiem rūpi ne ipėdinių, bet sovietų ir jų pačių kišenės interesai.

Sudarant testamentą, testatoriui gali pasirinkti vykdytoją arba patikėtinį (executor or trustee), kuriuo jis pasitiki ir kuriam jis gali nurodyti, kas yra darytina įvairiais galimais atvejais. Testatorius gali suteikti teisę vykdytojui arba patikėtiniiui spręsti koku būdu, jo, o ne sovietų nuomone, yra naudingiausia pasiūsti i Lietuvą ipėdiniiui paliktus pinigus arba kitokį turą. Tokiu būdu vykdytojas arba patikėtinis, sąlygom pasikeitus, gali keisti palikto turto siuntimo metodą savo nuožiūra (discretion), turėdamas galvoje vien ipėdinių interesus. Galima nustatyti vykdytojui arba patikėtiniiui principus ir standartus, kurių jis privalo laikytis, bet reikia palikti jam užtenkamai "elastiškumo" testatoriaus pagrindiniams tikslams atsiekti.

Sovietai nuolat keičia pinigų ir kitų prekių siuntimo i Lietuvą būdus, taip pat ir vietoj perkamų prekių pirkimo sąlygas. Tuos pakeitimus jie daro vadovaudamiesi, kas jiem tuo momentu yra naudingiausia ir pelningiausia. Toks aktyvus (criterion) yra nepastovus ir ipėdiniiui ne visuomet naudingas.

Paskiriant savo testamentu vykdytoju arba patikėtiniiu tokį asmenį arba įstaigą, kuri seka besikeičiančias sąlygas ir jas moka tinkamai įvertinti, yra geriausia testatoriaus garantija, kad po jo mirties bus vadovaujamasi vien ipėdinio interesais, o ne kitų.

Leonardo Andriekaus eilėraščių rinkinys — Po Dievo antspaudais — Vytuto Didžiojo godos — jau atspausdintas pranciškonų spaustuviėje Brooklyn. Iliustravo dail. T. Valius. Knyga turi 106 puslapius. Didelio formato. Kaina 3 dol. Gaunama Darbininko administracijoje.

KNYGOS VAIKAM

Kaip Algiukas Vėjo Ieškojo, N. Jankutė, — 2.50 dol. Labas Rytas, Vovere, J. Milnelga, — 2.50 dol.

Bitės, L. Germanienė, — 3.50 dol.

Lietuvos Laukai, S. Jonynienė — 3 dol.

Tėviškos Sodyba, J. Placaus, — 3 dol.

Meškiukas Rudnosiukas, V. Nemunėlis, 3 dol.

Algis ir Alytė, spalvinimo knygutė, 75 c.

Pupučio Skėtis, spalvinimo knygutė, — 1 dol.

Ukė-Wagūu, A. Golbachini, — 2.25 dol.

Pelytė Geležytė, S. Tomarienė, — 1.25 dol.

Tinginė ir Darbštutė, S. Tomarienė, — 1.25 dol.

Paskendusi Pilis, S. Tomarienė, — 1.25 dol.

Lapė Snapė, S. Tomarienė, — 1.25 dol.

Keturi Valdovai, S. Dziugas, 2.25 dol.

Neklauzados, S. Dziugas, — 2.25 dol.

Kregždutė, II dalis, A. Rinkūnas, 3.50 dol.

Kregždutė, III dalis, A. Rinkūnas, 4 dol.

Jaunojo Galiūno Kelio, Kun. P. Gavėnas, 2 dol.

Visos knygelės gražiai spalvotai iliustruotos ir gaunamos "Darbininko" administracijoje.

BEVEIK UŽ PUSĘ KAINOS

"Atsiminimai iš Balfos veiklos", 404 psl., apie 150 įdomių nuotraukų iš Amerikos ir Europos lietuvių gyvenimo. Čia rasite mokinių grupes, chorų, veikėjus ir t. t. Pamatysite kaip atrodė prieš 20-25 metus.

"Vytautas the Great", 202 psl. Anglų kalboje istorinis veikalas, nušviečias Lietuvos didingą ir garbingą praeitį 14 ir 15 šimtmečiuose. Jaunimui ir kitataučiam ypač svarbu ją perskaityti.

Abiejų knygų autorius — prel. J. B. Končius.

Už abi knygas su minkštais viršeliais tik 5 dol., o už abi knygas su kietais viršeliais tik 7 dol.

Būtų naudinga kiekvienai lietuvių šeimai įsigyti abi šias knygas. Gaunama Darbininko administracijoje, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221

Rašantiem Darbininkui ir kartais savo rašinius prisiunčiantiems skubos paštu (special delivery) primename, kad JAV paštas skubaus pristatymo mokesį nuo 30 centų yra pakėles iki 45 centų.

Metams prasidėjus kviečiame skaitytojus atnaujinti prenumeratą ir prisiųsti prenumeratos mokesį. Taip pat be atskiro raginimo prašome atsilyginti tuos, kurie dar yra likę skolingi. Ta pačia proga dėkojame tiem skaitytojams, kurie laiku apsimoka prenumeratą be jokių raginimų ir tuo sutaupo administracijai susirašėjimo laiką ir išlaidas. Taip pat dėkojame pridedantiem auką už kalendorių.

1970 metų kalendorių galima gaut Darbininko administracijoje. Darbininko išleistas kalendorius mėnesinis, lentelėje atspausdintas dail. Jurgio Juodžio spalvotas paveikslas Birutė ir Kęstutis, kaina — 1 dol. Nidos Knygų Klubo išleistas kalendorius nuplėšiamas kasdien. Kaina—2 dol. Rašyti: Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y., 11221.

A + A MARIJAI POHLMANIENEI

mirus, dukteriai p. Calitenei ir šeimai užuojautą reiškia

TĖVŲ PRANCISKONŲ
spaustuvės darbininkai

Mirus mylimai žmonai ir mamytei
A + A

STEFANIJAI STANKŪNIENEI

giliausią užuojautą liūdesio valandogė reiškiamie Prof. komp. Juozui Stankūnui, sūnui Kazimierui ir jo šeimai, ir dukrai Irenai bei jos vyriui Dr. Silvai.

"RŪTOS" ANSAMBLIS

A + A.

JUOZUI MISIŪNUI

mirus, sūnui, broliui ir seseriai bei kitiem giminėm gilia užuojautą reiškia

JONAS JAKAITIS

A + A.

VACLOVUI ALKSNINIUI

mirus, jo žmonai Gabrielei, sūnams Vytautui ir Algirdui, jų šeimoms bei kitom giminėm gilia užuojautą reiškia

JONAS JAKAITIS

Kapitonui

A + A

VACLOVUI ALKSNINIUI

mirus, jo žmonai, sūnams su šeimomis bei artimiesiems gilia užuojautą reiškia

Pranas ir Cecilija MACIULIAI

Kalėdos pas Saaro krašto lietuvių. Kalėdų seniui dainuoja A. Jakštaitė.

Kalėdų seniui eilėraščius sako Hakaitė. (Abi nuotraukos A. Palavinskio)

DARBININKUI PAREMTI AUKOJO

Po 1 dol.: Iš New Y. valstijos: J. Išganaitis, L. Petraitis, J. Stonkus, J. Audėnas, J. Cernius, F. Marčis, Brooklyn, V. Kidolis, A. Strimavičienė, Woodhaven; B. Lukasevičius, H. P. Johnson, Richmond Hill; C. Zlotkus, J. Pupinkas, J. Miškinis, Rochester; A. Bačiūška, W. Babylon, V. Klevas, Jamaica; D. Vaičius, Hudson, K. Valikonis, Amsterdam, V. Naronis, New Hyde Park.

Iš Conn. valstijos: D. Skre-

butėnas, A. Orantas, P. Jokubauskas, J. Naura, J. Jokubauskas, M. Kašėtaite, Waterbury; L. Mikėnas, G. Rutkauskas, F. Ambrose, Hartford, G. Makstė, Jewett City, S. Vaikutis, Stamford, B. Kukler, Bridgeport, A. Balsys, Naugatuck; A. Ramanauskas, Manchester, M. Alexander, Torrington; B. Vilčinskas, A. Empakaris, New Britain.

Iš Mass. valstijos: A. Bunda, Worcester, V. Dainys, A. Tilenis, So. Boston; I. Baskys,

Boston; Zerolienė, M. Norkunas, Dorchester; P. Sabalis, Northampton, J. Bakūnas, Randolph; J. Gailiūnas, Athol; I. Norbutas, Cambridge; P. Radziszewski, Haverhill; J. Pawlowski, C. Drevinsky, Middleboro.

Iš Ill. valstijos: V. Kuprys, Cicero, J. Vaičiūnas, A. Giniotis, P. Burneikis, K. Kebelis, Chicago, S. Darzinskis, Downers Grove; I. Stanislovaitytis, Keweenaw.

Visiems, prie kalendoriaus išlaikymo padengimo prisidėjusiems, nuoširdžiai dėkojame. Laukiame spaudai paramos ir neatsispausiu. Ožkinga DARBININKO Administracija

NAUJOS LIETUVIŠKOS PLOKŠTELĖS

Aldona Stempužis, su Stuttgarto simfonijos orkestru, vad. D. Lapinskui, dainuoja: (Carmen-Bizet) Habanera, Seguidilla ir Carreau Pique; (Il Trovatore, Don Carlo — Verdi) Stride la vampa ir O don fatale; (Samson et Dalila — Saint Saens) Amour viens aider ir Mon coeur s'ouvre a ta voix (Orfeo — Gluck) Che faro senza Euridice ir (Il barbiere di Siviglia — Rossini) Una voce poco fa. Stereo galima vartoti ir mono, kaina 6 dol.

Tykus buvo vakarėlis. — Naujai išleista ilgo grojimo lietuvių dainų ir šokių muzikos plokštelė, kurioje įgrota: Tykus buvo vakarėlis, Laivai, Siū naktelį, Kas bernelio sumislė, Oi laukiau, Bernužėlė nesivoliok, Sena amerikiečių daina, Plauks laivelis, Dėdės Jono polka, Trankus kaimo valsas, Septynios mergaitės sutikau, Rozeta ir Džiaugtis jaunyste. Dainuoja solistai, vyrų kvartetas. Muzika — tautiniai instrumentai ir orkestras. Mono (galima groti ir stereo). Kaina 5 dol.

Antrieji Žirginėliai: Vasaros pasaka, Kalėdų dovana, Klementina ir Valentina ir Rimas pas Kestutį. Birutės Pukelevičiūtės režisūra. Dainos ir muzikinė palyda Fausto Strolchos. Graži dovana vaikams. Stereo, galima groti ir mono, kaina 5 dol.

Vivat Academia. L.S.T. Korp. Neo-Litania orkestras. Padainuota: Alma Mater, Linų laukai tavo akyse, Sirdij jauni, Ugnies bučkis, Atsimenu aš, Plaukia sau laivelis, Ai... ai... valsas, Daugiau nesišposiu, Sudiev merginos, Meilės pasaka, Mylėsiu aš, Neo lit. daina, Kur nors miela, Sokam tvistą, Meilės daina, Brangi širdis, Daina iš toli, Labas kolega, Svajonė, Nusiziūrėjau mergužėlę, Neišėik, neišėik tu iš sodžiaus, Jurgita, Eikim kartu, Laikykis, kolega, Tėvynės laukuose. Albumas iš dviejų plokštelių. Stereo 8.50 dol.

Dainos ir arijos. Sol. V. Dainoras įdainavo: Žaliojo lankelelį, Augau aš pas tėvelį, Pamylėjau vakar. Augo putinas, Saldus alus, Dėdės Jono polka, Tų mergelių dainavimas, Anoj pusėj Dunojėlio, Žaliam beržė, Jau saulutė leidos, Trauk pili, arijos iš Rossini "Sevilijos kirpėjas", Verdi — "Nabucco" ir "Don Carlos", Beethoven — daina "In questa tomba oscura" ir Meler "Gimtinė". Palyda simfonijos orkestro. Mono (galima groti ir stereo). Kaina 5 dol.

Žirginėliai: Zuikio puikio byla, Pasaka apie katinėlį ir gaidelį, Daržovių gegužinė, Du kačiukai, Skrendantis paršiukas, Eglė žalčių karalienė. Antroji laida skirta vaikams, kaina 5 dol.

Aidutės Dainuoja, Alice Stephens mergaičių choras įdainavo: Motinėlei, Pasvartyk, Antele, Augin močiutė dukrelę, Eina garsas nuo rubežiaus, Aš augau pas tėvelį, Plaukia Nemunėlis, Vai nedvelk, vėjelė, Mėlynasis Nemunėlis, Už jūrų, už kalnų, O tu dainuok, Laimė man, Graži kaip deivė. Vytury, Tango nokturnas, Rid-rito, Agonėlė, Pasivaikščiokimas ir Agnes daina. Stereo galima groti ir mono, 4.50 dol.

Montrealio Aušros Vartų Choras dainuoja: Kur giria žaliuoja, Kurteliai sulojo, Pavasario rytas, Berneli mūsų, Meno daina, Garsas mano Vilnius, Lėkit mintys, Girioj, Čigonai, Udrio daina, Tremtinių ir išvežtųjų giesmė. Stereo galima groti mono, 5 dol.

Lietuvių Pasakos, seka Leonas Barauskas, dainuoja sol. Aldona Stempužienė. Stuttgart simfonijos orkestru muziką parąšė ir diriguoja Darius Lapinskas. Stereo 6 dol.

Ainių Dainos ir Les Sept Solitutes, dainuoja sol. A. Stempužienė su Stuttgart simfonijos orkestru, muzika Dariaus Lapinsko, kuris tam orkestrui diriguoja. Stereo 6 dol.

Šios bei kitos lietuviškos muzikos plokštelės gaunamos Darbininko Spaudos kioske, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221. (Siuntimui pridėdama 50 c., Kanadoje 1 dol.).

LIETUVIŠKŲ PLOKŠTELIŲ IŠPARDAVIMAS

Lietuvos Kanklės. Tautinio kanklių ansamblio, vad. O. Mikulskienės: Pas močiutę augau, Suktnis, Supinsiu dainužę, Pas motinėle, Rugučiai, Lenciūgelis, Naujienos, Sėjau rūtą, Sveikas Jėzau, Siuntė mane motinėle, Kepurinė ir Per giria, girelę. Mono 2 dol. Stereo 4.50.

40 Lietuviškų Melodijų įgrota su simfonijos orkestru: Iš rytų šalėlės, Atskrend sakalėlis, Treji gaidžiai negiedojo, Ant tėvelio dvaro, Aš pasėjau linėlius, Kur tas šaltinėlis, Ramovėnų maršas, Trijų seselių, Pasėjau žalią rūtą, Kur bėga Šešupė, Plaukia žagėlė, Ko liudi putinėli, Gieda gaideliai, Lietuva brangi, Aš padainuosiu dainų dainelę, Tykus buvo vakarėlis, Kam šėrei žirgelį, Tylus vakaras, Ei, Lietuvos kareivėliai, Lietuvos himnas, Per tamsią naktelę, Pasėjau dobilą, Ar aš ne vyšnelė, Uncių tūpi trys pulkeliai, Trys sesutės, Už jūrų marių, Ant kalno, Du gaideliai, O čia, čia, Oi lekia, lekia, Jo jau dieną, Sutems tamsi naktelė, Aušta aušrelė, šviesi parazėlė. Tris dienas, Šią naktelę, Jai nerūpėjo, Vai tu žirge, Žalia girelė, žalia liepelė, Garsys turi ilgą snapą ir Lietuviais esame mes gimę. Mono 2 dol. Stereo 4.50 dol.

New Yorko Lietuvių vyrų choras įdainavo: Tėve mūsų, Oi broli broleii, Aš pas tėvelį, Jo jau dieną, Zvaigždutė, Anoj pusėj Nemunėlio, Uljoja bitelė, Oi toli toli, Pirmyn į kovą, Tu sakalei, Atsisveikinimas ir Tėvynė. Mono 2 dol. Stereo 3 dol.

Lietuvos Senos ir Naujos Dainos: Įdainuota solistų ir choro 11 liet. dainų: Mergužėlė brangi, Metai, Pavasario linkmybės, Barbutė ir Pilypas, Šią naktelę, Prieš tolimą kelionę, Užtalės daina. Tiginė bobutė, Oi laukiau, laukiau, Oi, tu Jieva, Jievužė, Augu pas tėvelį Stikluokėli. Mono 2 dol. Stereo 4.50 dol.

Žibuoklės, L. Stuko moterų seksteto įdainuota 14 liet. dainų: Ruduo, Gėlių daina, Vėl gegužės naktis, Avietėlė, Man ne vistic, Joniųjų daina, Daina apie tiltą, O, ramunėlė, pasakyk, Aunu, aunu baltas kojas, Myliu tave, Plaukia sau laivelis, Kai ateis pavasarelis, iš op. "Birutė" Sesutėlės — lilelėlės ir iš op. "Dana" moterų choras. Mono 2 dol. Stereo 4.50 dol.

Pavergtos Tėvynės Muzika Nr. 1 įdainuota: Sesuo žydrijo, Vilija, Zvaigždutė, Pasvareyk ancėla, Kaipgi gražus rūtelis darželis, Kūmūtė širdelė, Atskrend sakalėlis, Oi nėra niekur, Šokių scena, Pasveikinimo choras, Udrio daina, Vaivados daina ir Vaivados ir Naglio duetas. Mono 2 dol.

Linksmų Kalėdų. Rūtos ansamblio padainuota: Leiskite rasią, Tyliają naktį, Piemenėliams, Nakties tyloj, Gul šiandieną, Linksmą giesmę, Sveikas Jėzau gimusi, Tylia naktį, Ateikit džiaugsmingai, Mes girdėjom angelus, Šventa naktis ir Angelai gieda danguje. Mono 2 dol. Stereo 4.50 dol.

Dainuojam su Rūta. Rūtos ansamblio įdainuotos liaudies dainos: Plaukia Nemunėlis, Subatos vakarėlį, Gražių dainelių, Buvo gera gaspadinė, Per giria, girelę, Tūkstantis žingsnelių, Salta žiemužė, Per Klausučių ulytėlę, Vilniaus kalneliai, Prageriau žirgelį, Pradėd aušrelė aušti, Ar aš tau, sese, nesakiau, Pasėjau linėlius, Daug daug dainelių, Mylėjau mergelę, Bijunėlis žalias, Kai aš turėjau kaimę mergelę. Mono 2 dol. Stereo 4.50 dol.

Vėl dainuojam su Rūta. Rūtos ansamblio įdainuota: Mes su rūtom, Atskrend sakalėlis, Motulė mane barė, Kas subatos vakarėlį, Šeriau žirgelį, Gegutė raiboji, Ant kalno karklai, Suskyniau skynimą, Du broliukai kunigai, Šeriau šeriau sau žirgelį, Kur tas šaltinėlis, Augo kieme klevelis, Ant kalno mūrai. Eism, broleliai, namo. Mono 2 dol. Stereo 4.50 dol.

Rūtos ansamblis ir sol. Lionė Juodytė dainuoja: Aš mėgstu mėlynąjį dangų, Kaip gražiai žiba zvaigždutės, O kai aš, Sakyk, upeli, Džinguliukai, Ko liudi, berželi, Sveiki, broliai, Greitai išvažiuosiu. Aš bernieliu nesisiūliau, Kur banguoja Nemunėlis, Ar negaili, seserėle, rūteliai, Pasakyk, čigone miela. Kai aš grėbiau lankoj šieną, Ant melsvo ežero bangų, Tur bernelis vieną mintį ir Kaip slaptinėjai. Mono 2 dol. Stereo 4.50 dol.

Virš išvardintos trys ilgo grojimo plokštelės su persuntimu už 5.50 dol. Gaunamos Darbininko administracijoje.

Knyga nepriklausomybės minėjimuose

Tuo minėjime Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo 52-ą sukaktį.

Melsimės, aukosime, pergyvensime, demonstruosime ir skelsime jautrias rezoliucijas. Tai yra gera, verta ir reikalinga.

Šia proga kreipiamės į visus Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo minėjimo rengėjų komi-

tetus ir prašome užsakyti informacinių knygų "The War Against God in Lithuania". Kaina — popieriniais viršeliais 1 dol., kietais 2 dol.

Knygas komitetai galėtų įteikti su rezoliucijomis politikos asmenims — vietovių laikraščiams ir kt.

Lietuvių Katalikų Religinės Salpos Valdyba

Skubiai užsakymus siųskite: *Lithuanian Catholic Religious Aid*

64-09 56th Road

Maspeth, N. Y. 11378

Prašau atsiųsti

The War Against God in Lithuania

popier. viršais egz.

kietais viršais egz.

Adresas

SVARBU: Prašome, kad užsakytų knygų parapijos, organizacijos ir pavieniai asmenys. Laida baigiasi.

WATCH NATO

— in 1989

NATO has given us 20 years of unprecedented peace, security and prosperity.

With our continued support, maybe by the year 1989 NATO will lead us to a true Atlantic Community.

One with a common economic system, currency, educational stand-

ards and language. There is no limit to where we can go with NATO's help. Look how far we've come in twenty years.

Because NATO is here today — we can build a better tomorrow.

For information write The Atlantic Council, 1616 H St. N.W., Washington, D.C. 20006.

SOUTH BOSTON SAVINGS BANK

Inkorporuotas 1863

460 West Broadway, South Boston Massachusetts

"Kur tūkstančiai taupo milijonus"

ALFRED W. ARCHIBALD

President

Šio banko direktorių taryboje yra Lietuvos garbės konsulas adv. A. O. Šallina ir adv. Jonas J. Grigalius. Reikale su patarnautojais galima susikalbėti ir lietuviškai. • Turtas (Assets) virš \$175,000,000.

Current dividend 5½% on all accounts.

Dabar moka 5½% už visų rūšių taupomus pinigus.

DARBININKO SKAITYTOJAM

SKAITYTOJAMS palengvinti išsiųsti prenumeratą, dedamas šis lapelis. Prašome jį iškirpti, užpildyti ir pasiųsti adresu:

Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221

Prašau pratešti prenumeratą 1970 metams.

Vardas ir pavardė

Adresas

DARBININKAS naujais skaitytojams pirmuosius metus tik \$5.00. Visi kiti skaitytojai, kur begventų, moka \$8.00.

Už kalendorių \$.....

Siunčiu už prenumeratą \$.....

Spaudai paremti \$.....

Siunčiu skolą už m. \$.....

Parengimai New Yorke

Vasario 7, šeštadienį — Užgavėnių — kaukių vakaras Maspetho lietuvių parapijos salėje, 64-08 56th Rd., Maspeth, N.Y. Rengia New Yorko ir New Jersey ateitininkai — moksleiviai, studentai ir sendraugai.

Vasario 7, šeštadienį — 8:30 val. vak. Le Cordon Bleu patalpose, Versailles kambary, Korpi Neolithuania metinė šventė.

Vasario 8, sekmadienį — Laisvės žiburio radijo klubo narių metinis susirinkimas 12 val. Apreiškimo parapijos salėje, North 5th ir Havemeyer Sts. Brooklyn, N.Y.

Vasario 8, sekmadienį — Liet. Katalikų Moterų S-gos 29 kuopos užgavėnių pietūs 1 val. popiet Apreiškimo parapijos salėje, North 5th ir Havemeyer St., Brooklyn, N.Y.

Vasario 14, šeštadienį — Smuikininko Izidoriaus Vasyliūno ir pianisto Vytenio Vasyliūno koncertas Town Hall salėje New York'e 5 val. 30 min. Rengia Norman Seamon.

Vasario 14-22 — Dailės paroda Kultūros židinio patalpose, 361 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. Rengia LB New Yorko apygarda.

Vasario 15, sekmadienį — Lietuvos nepriklausomybės minėjimas Franklin K. Lane mokyklos salėje, Jamaica Avenue ir Dexter Court, Brooklyn, N.Y. 4 val. p.p. Rengia New Yorko Alto skyrius.

Kovo 1, sekmadienį — Kaziuko mugė Maspetho liet. parap. salėje, 64-08 56th Rd., Maspeth, N.Y. Rengia New Yorko skautai.

Kovo 14, šeštadienį — Lietuvių Katalikų Moterų Organizacijų Pasaulinės S-gos Tarybos suvažiavimas 3 val. popiet pranciškonų Kultūros židinio patalpose, 361 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. Vakare susipažinimo vakaras Maspetho lietuvių parapijos salėje, šoliai. Rengia Laisvės žiburio radijas.

Kovo 22, sekmadienį — Putnamo seselių Neringos stovyklai remti komiteto parengimas — stovyklos vakus, 12 val. Apreiškimo parapijos salėje, Brooklyn, N.Y.

Balandžio 4, šeštadienį — Tautinių šokių ansamblio "Grandinėlis" koncertas Christ The King gimnazijoje: Middle Village, N.Y. Vakare susipažinimo vakaras Maspetho lietuvių parapijos salėje, šoliai. Rengia Laisvės žiburio radijas.

Balandžio 5, sekmadienį — Vėlykų stalos Knights of Columbus salėje. Rengia Lietuvių Moterų Federacijos Klubų New Yorko klubas.

Balandžio 11, šeštadienį — Operetės choro koncertas Piličių Klub. salėje, 69-63 Grand Ave., Maspeth, N.Y., 7 v.v. Rengia Operetės choras.

Balandžio 12 d., sekmadienį — Lietuvių Katalikų Federacijos New Yorko - New Jersey apskrities rengia metinį seimelį Angelių Karalienės lietuvių parapijos salėje 12 val. Rengia apskrities valdyba.

Balandžio 18-19, šeštadienį ir sekmadienį — New Yorko ir New Jersey ateitininkų metinė šventė. Šeštadienį jaunimo pasiūlykimams Viešpaties Atsimainymo parapijos salėje. Sekmadienį toje pat bažnyčioje mišios, 12 val. salėje iškilmingas posėdis, studentų ir moksleivių įžodis.

Balandžio 19, sekmadienį — Madu paroda Le Cordon Bleu salėje, 96-01 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y.

Balandžio 25, šeštadienį — Pavasario balius Piličių Klub. salėje — 69-63 Grand Ave., Maspeth, N.Y. Rengia Moterų Vienybė.

Balandžio 26, sekmadienį — Liet. Fronto Bičiulių rytų apygardos suvažiavimas ir knygos "Kritusieji už Laisvę" pristatymas. 11 val. mišios Maspetho liet. parapijos bažnyčioje, 12 val. knygos pristatymas parapijos salėje, meninė dalis, posėdžiai. Rengia LF Bičiulių rytų apygarda.

Gegužės 3, sekmadienį — Lietuvių New Yorko Vyrų choras rengia koncertą Franklin K. Lane HS auditorium 4 val. popiet.

Gegužės 9, šeštadienį — Lietuvių Fondo pavasarinis banketas Waldorf-Astoria viešbuty.

Gegužės 16, šeštadienį — New Yorko Tautinių Šokių grupės dvidešimties metų gyvavimo sukakties minėjimas — koncertas 6 val. 30 min. buvusioje Schwaben Hall salėje, 474 Knickerbocker Ave., Brooklyn, N.Y.

Gegužės 30, šeštadienį — Pavasario balius Maspetho liet. parapijos salėje, 64-08 56th Rd., Maspeth, N.Y. Rengia New Yorko skautų Tėvų komitetas.

Birželio 21-24 — Susivienijimo Lietuvių Amerikoje seimas Commodore viešbutyje, 42 St. Manhattan. Banketas — antradienį, birželio 23.

Numatomas parengimus pranešti LB New Yorko apygardos valdybos nariui kultūros reikalams — Vytautui Radzivanui, 84-16 110th St., Richmond Hill, N.Y. 11418; telefonas: 441-9720.

AUTOMOBILIŲ PATAISYMO ir NUDAŽYMO reikalais kreipkitės į gerai patyrusius mechanikus, kurie sąžiningai atliks visus darbus.
Mantel & Doren, Inc.
83-12 Cooper Avenue
Glendale, N. Y. 11227
Tel. 894-4188

TO PLACE YOUR AD CANCEL OR CHANGE
Tel.: GL2-2923

SERVICE

MARIO'S Auto Inspection & Repair Station headlight adjustment, wheel alignment, motor tune-up, brake service — Shell Bay, Mayville, N.J. Cape May Court House (opp. State Inspection Dept. Station) 8am-5pm Closed Sun.-Mon. — 609-465-5607 Owned & operated by M. DeSantis

COPHRESI TRAVEL AGENCY GENERAL INSURANCE AND IMMIGRATION PROBLEMS 2817 Bergenline Avenue Union City, N.J. Call 201-864-0468 - 69

EMERGENCY REPAIRS PLUMBING & HEATING

Plastering and Carpentry, Roofing and Painting: Call CHARLES (212) 323-6413 — 342 Kelly Street, Bronx

J & A SPRAYING SERVICE Office Furniture - Prem or factory Bar Tops - for the Trade premises Kitchen Cabinets - for the Home. Day — 212-891-1400 Evenings — 212-891-3053

KENNETH LAWRENCE 420 Cumberland Street Brooklyn Has car willing to make short trips Daily or small city Delivers reasonable rates Call 212-638-2571

A & B FLOOR SCRAPING \$15 and Up per Room Free Estimates Call Mr. CHARLIE REAVES 773-6837

SPEZIALE CONTRACTORS

We specialize in fine work — no job too big or too small — finished basements, attics, garages. 3604 Barnes Ave., Bronx Call TU 2-0077

VICTOR CRISPIN CONTRACTING CO. Inc.

GENERAL CARPENTERS GENERAL CONTRACTORS STORE FRONT WORKERS AND INTERIORS

119-04 94th Avenue Richmond Hill, Queens, N.Y. Tels. 387-9510 — 847-1848

H. W. MALE

DRIVERS: several openings, must be acquainted with New Jersey area, must speak English. Steady position. Call: (201) 289-8594

Expert AUTO BODY REPAIRMAN and HELPER good working conditions and fringe benefits — JOHNY AUTO BODY 1788 Barnum Avenue Stratford, Conn. (203) 375-3070

H. W. FEMALE

GENERAL OFFICE WORK Lettershop experience. Mature — Good typing required. Midtown East Side office. 9-5, congenial surroundings. \$110.00. Call PL 9-5350 after 10 AM.

MALE - FEMALE

Plant workers Little Falls Laundry N.J. biggest & best. Steady work, no layoffs. Earn while you learn — top wages plus union benefits, free transportation. Call (201) 256-0400 or stop in at our Bus Depot at — 571 Orange Street, Newark, N.J. An Equal Opportunity Employer.

DISPLAY

SALVO IRON WORKS Any kind of iron work Also all iron repairs for homes, churches and rectories 2368 Bathgate Avenue, Bronx Call: (212) 933-9136

ALL CASH FOR YOUR HOUSE ANYWHERE IN BROOKLYN Albisa Real Estate — 858-1020 151 Smith Street Brooklyn Open 7 days a week incl. Sunday

DARBININKAS

**NEW YORKO
NAUJIENOS**

Vienuolynas GL 5-7068
Spaustuė GL 2-6916
Redakcija GL 5-7281
Administracija GL 2-2923

Laisvės Žiburio radijo klubo metinis susirinkimas įvyks vasario 8, 12 val. Apreiškimo parapijos salėje, North 5th ir Havemeyer St. Brooklyne Darbotvarkėje: valdybos, išdininko ir revizijos komisijos metiniai pranešimai, naujos klubo valdybos rinkimai, svarbūs einamieji reikalai. Prašome atsinešti nario knygetes. Taip pat bus priimami nario mokesčiai, jei kas dar nėra sumokėjęs ar kas norėtų įstoti nariu į klubą.

Maironio Mokyklos metinis vaidinimas "Raudonoji Kepuraitė" bus kovo 15, sekmadienį, Prašom tą dieną kitų švenčių nerengti, o paremti jaunuosius.

Agotos Norkienės, gvv. Lake Worth, Fla., gimtadienio proga vasario 5 El. Vaitekūnienė iš Brooklyn, N.Y., užprašė pasipriešinusius mišias su linkėjimais jai ir vyriui sveikatos ir ilgų metų.

Marija Pohlmanienė, 73 m. amžiaus, sausio 23 mirė Brooklyne. Palaidota vasario 2. Buvo pašarvota Salinskų laidojimo įstaigoje. Jos vyras Edvardas Pohlmanas yra buvęs ilgametis pranešėjas spaustuės tarnautojas. Jis mirė 1967.

Korp. Neo-Lithuania filiterių senjorų sueiga įvyks sausio 31. Išrinkta nauja valdyba: Giedrė Kumpikaitė — pirmininkė, Jonas Stankūnas ir Tomas Aleksandravičius — valdybos nariai, Algis Sperauskas — arbiter elegantiarum. Sueigodū jūnforai pakelti į senjorus. Naujoji pirmininkė Giedrė Kumpikaitė atidarys korporacijos balių, kuris įvyks vasario 7.

Teresa Zylys-Gara, Metropolitan operos solistė, gimusi Vilniuje, neseniai dainavusi Mozarto "Užburtoje fleitoje", dar dainuos Mozarto "Figaro vestuvėse". Tos operos premjera bus kovo 30, spektakliai — balandžio 3, 11 ir 15.

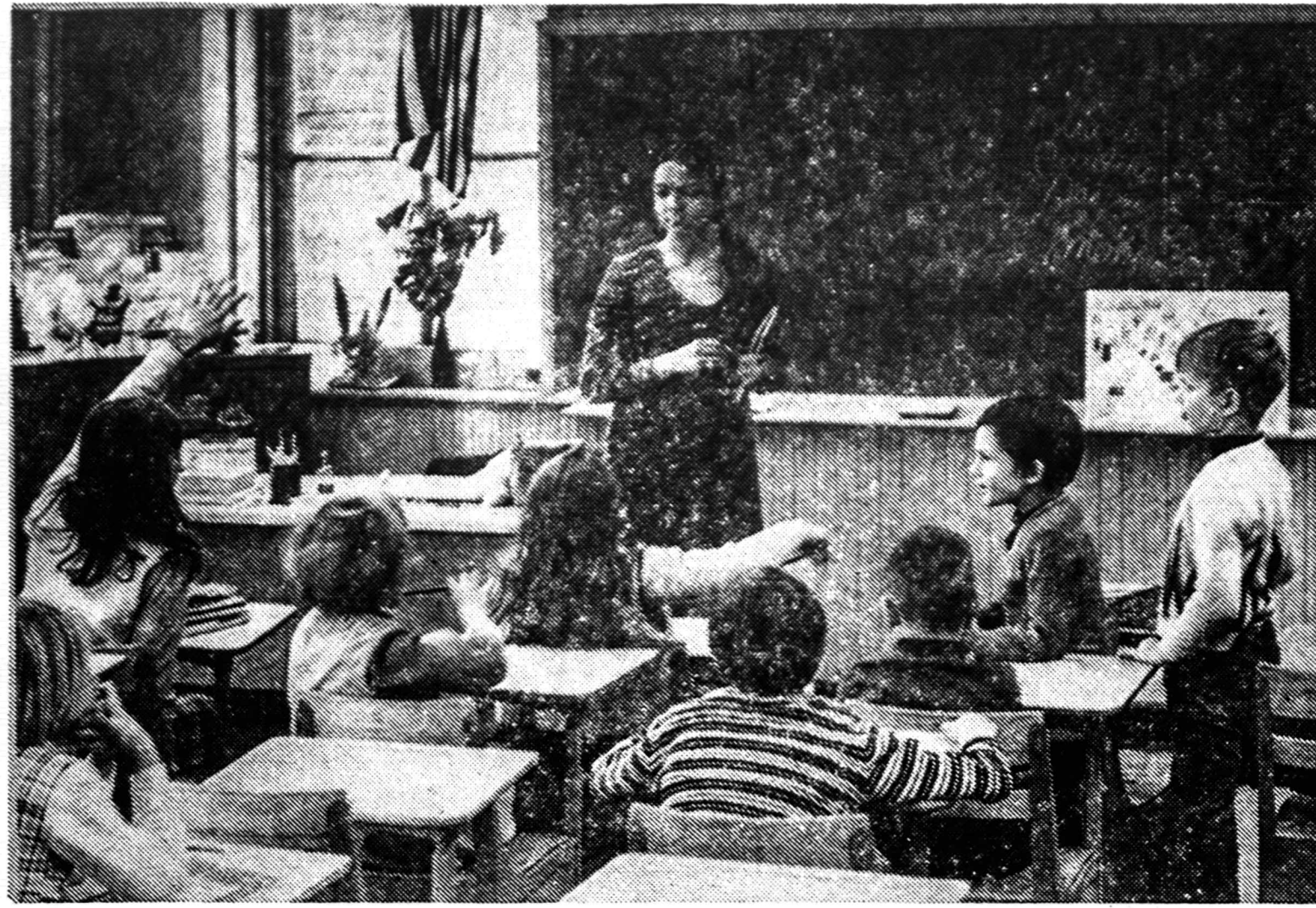
Lietuviškas užgavėnės vasario 8 d. 1 v. popiet rengia LKM Sąjungos 29 kuopa Apreiškimo parapijos salėje. Bus iškepta skanių blynų ir parūpinta kitų gardumynų. Bus trumpa programa, vienas kitas žodis. Gros muzika šokiam. Rengėjos kviečia visus pasisvečiuoti. Bilietų galima gauti pas: P. Gagienę, E. Kašetienę, G. Katilienę ir pas kitas sąjungietes. Bilieto kaina — 3 dol.

Dail. Aleksandra, Kašubienė dalyvauja dabar vykstančioje pritaikomojo meno parodoje, kuri vyksta Contemporary Crafts muziejuje. Paroda atidaryta sausio 20 ir tęsis iki kovo 8. A. Kašubienė išstatė kūrinių, pavadintą "Walk-in-form". Tai savotiškas kambarys, išlenktom sienom, su grindų pakilimu, specialiu apšvietimu. Sienos nailoninės. Ši jos kūrinių pastebėjo ir New Yorko spauda.

Apreiškimo parapijos choras sausio 25 išrinko naują valdybą: pirmininkas Vytautas Radzivas, vicepirmininkas Vytautas Senken, išdininkas Jonas Jankus, sekretorė Gloria O'Brien, knyginkė Angela Minsevich. Šiais metais pramotoma išleisti lietuvių kalba plokštelę — įgiedoti kun. Sukio parašytas mišias. Jos pirmą kartą šioje parapijoje buvo giedamos minint 10 metų sukaktį nuo Apreiškimo choro vadovo muz. Algirdo Kačanausko tėvelio prof. Aleksandro Kačanausko mirties. Taip pat buvo nutarta į chorą pritraukti kiek galint daugiau jaunimo.

Skaučių ir skautų draugovių sueigos įvyks vasario 7, vasario 28 ir kovo 21 Kultūros Židinio patalpose, Kaziuko mugės bus kovo 1 Maspetho Viešpaties Atsimainymo parapijos salėje.

Inž. Juozas Butkus sausio 21 buvo ištiktas širdies priepuolio ir paguldytas Jamaicos ligoninėje.

Mokytoja Marytė Sandanavičiūtė Maironio liutuanistinėje mokykloje dėsto tėvynės pažinimą. Nuotr. R. Kisieliūnas

SUDARYTAS LIETUVIŲ FONDO VAJAUS KOMITETAS

Lietuvių Fondo vajuos komitetas posėdžiavo sausio 16 pas Jadvygą Vytuvienę, komiteto narę. Į posėdį buvo pakviesta visa eilė naujų žmonių, kurie mielai įsijungė į vajuos darbą. Pirmiausia buvo sudarytos įvairios komisijos ir pasiskirstyta pareigos.

Vajuos komiteto pirmininku išrinktas dr. Juozas Kazickas, vicepirmininku — Antanas Sabalis, išdininku — kun. Viktoras Dabušis, sekretore — Jadvyga Vytuvienė.

Komiteto veikla reikšis dviem kryptim: pirmiausia rinks aukas Lietuvių Fondui ir surengs pavasarinį balių. Aukų rinkimas remiamas nemažų studijinių darbų — sudaromos kartotekos, surenkami įvairūs adresai, parengiami laišškai, tie laišškai išsiunčiami, prašant įsijungti į Lietuvių Fondo narių eiles ir t.t. Parengiamos ir kitos kartotekos, kuriom pasinaudojama kviečiant į banketą.

Inžinierių ir architektų sąjungos New Yorko skyriaus šiais metais pirmas susirinkimas bus vasario 6, penktadienį, 8 v.v. Kultūros Židinio patalpose, 361 Highland Blvd., Brooklyne. Visi nariai kviečiami dalyvauti. Taip pat kviečiami nauji inžinieriai, architektai bei tu sričių studentai.

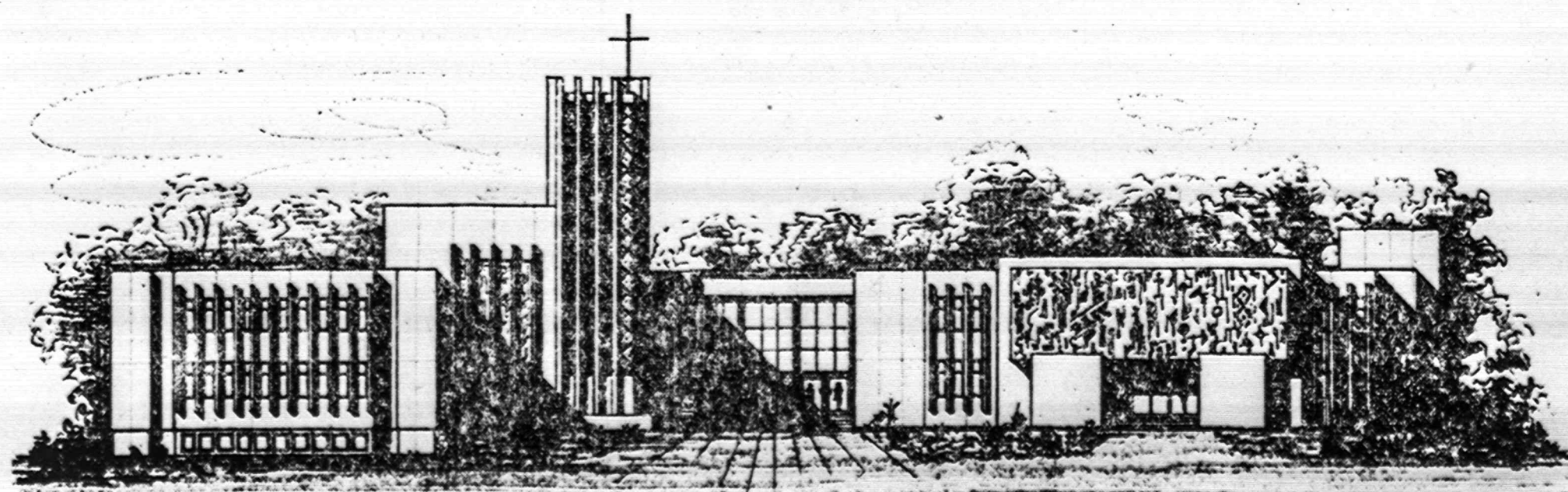
Grojame Jums, L.S.T. Korp. Neo-Lithuania, grojant orkestrui, įdainuotaz; Spaudos balius valsas. Tau tiktai tau (tango), Oi, sudieu, sudieu (valsas), Vieversys (tango), Bybabalula (liet. tvistas). Orkestrui vadovauja A. Modestas, dainuoja A. Gasparaitis, žodžiai B. Augustinavičiūtės ir kitų. Kaina 6 dol. Mono.

Ieškoma moteris, mokanti angliškai, namų ruošai 3 dienas savaitėje. Kambarys, išlaikymas ir 30 dol. savaitėje. Vieta — Long Island pas biznierių. Skambinti VI 9-1312.

Prityrusi šeimininkė ieško darbo. Siūlyti nuo 6 iki 8 val. vak. telef. (212) 782-3347.

New Yorko jaun. moksleiviai ateitininkai su kuopos globėja A. Radzivanienė

Kultūros Židinio projekto fasadas, archit. Adolfo Tyliaus.

KULTŪROS ŽIDINIO—JAUNIMO CENTRO STATYBOS FONDO POPIETES
Šį penktadienį dar neįvyks. Tikslī data bus paskelbta vėliau

KAIP Rengiama meno paroda

Si paroda bus bene pirmoji, kuri sukvietė tiek daug dailininkų. Iš visų jau pasižadėjo dalyvauti per 20 dailininkų. Įsiregistravusių yra net ir iš New Haveno, Conn.

Kultūros Židiny šio paroda bus pirmoji. Patalpos tam reikalui nepritaikytos. Speciali komisija jau apžiūrėjo ir nupirko medžiagas, iš kurių bus pastatytos naujos sienos. Jos bus pastatytos ten, kur šiaip gražaus namo sienos yra suskaldytos langų, kolonų, piliastrų. Tik apdengus maisonetu, bus galima kabinti paveikslus.

Paroda užims visus tris aukštus. Viršutiniame aukšte pateiktumų bus mažiausia. Daugiausia bus pertvarkytas pirmasis aukštas. Apačioje, kur rušyje yra gana graži salė, sienos bus išklotos balta medžiaga.

Pirmojo aukšto svetainė su židiniu liks nepaliesta. Ten bus duodama kava, kviečiami žmonės pasikalbėti ir pailsėti.

Paroda bus atidaryta vasario 14, šeštadienį, 1 val. popiet. Uždaroma vasario 22, sekmadienio vakarą.

Šokių grupė minės 20 metų sukaktį

New Yorke jau dvidešimt metų kaip nuosirdžiai dirba ir reikiasi tautinių šokių grupė, kuriai visą laiką vadovauja **Jadvyga Matulaitienė**. Grupė štai rengiasi savo sukaktį iškilmingai paminėti. Jų šventė bus gegužės 16. Surasta šiam reikalui pritaikyta salė — buvusioji Svabų salė Ridgewood, ne toli Wyckoff stoties.

J. Matulaitienė sausio 31 savo bute buvo sukvietusi būrėlių žmonių, kurie padėtų šventę surengti. Pasitarime dalyvavo: A. Bagdžiūnas, A. Vakselis, K. Čerkeliūnas, J. Sodaitis, dr. A. Skėrys, A. Radzivanienė, A. Matulaitis, V. Šileikienė, A. Samušis, P. Jurkus.

Susipažinus su visu reikalu,

sudarytas šiai šventei rengti komitetas, kuriam pirmininkauja dr. A. Skėrys, vicepirmininkauja A. Vakselis, sekretorius A. Bagdžiūnas, išd. A. Remeza, reikalų vedėjas A. Matulaitis.

Šventei bus išleistas gražus apžvalginis leidinys, kurį suredaguos K. Čerkeliūnas ir J. Sodaitis.

Toliau bus pasirūpinta salės dekoravimu, programos aprėmimu. Į šventę kviečiami pirmiausia buvę šios grupės šokėjai, kurių per 20 metų sudarys bent keletas šimtų.

Pati grupė kas savaitę repetuoja. Grupėje šiemet yra gana didelis būrys šokėjų, sudarytas platus ir naujas šokių repertuaras.

Vyresnės moksleivės ateitininkės daro papuošalus kaukių baliui, kuris bus šį šeštadienį, vasario 7 d. 7 v.v. Maspetho liutuvų parapijos salėje. Iš k. į d. G. Kregždytė, G. Simonaitytė ir R. Kregždytė, — ant jos treningo parašyta "Lithuanian Power".

Kaukių balius

Šį šeštadienį, vasario 7, Maspetho liutuvų parapijos salėje New Yorko ateitininkai rengia užgavėnių — kaukių vakarą.

Salė bus gražiai ir įdomiai papuošta. Vyresniosios moksleivės ateitininkės, vadovaujamos L. Vainienės, rengė tuos papuošimus, panaudodamos savo visus gabumus. Moksleivės net dešimt valandų darbo įdėjo, kad salė būtų kuo įdomiau ir gražiau papuošta.

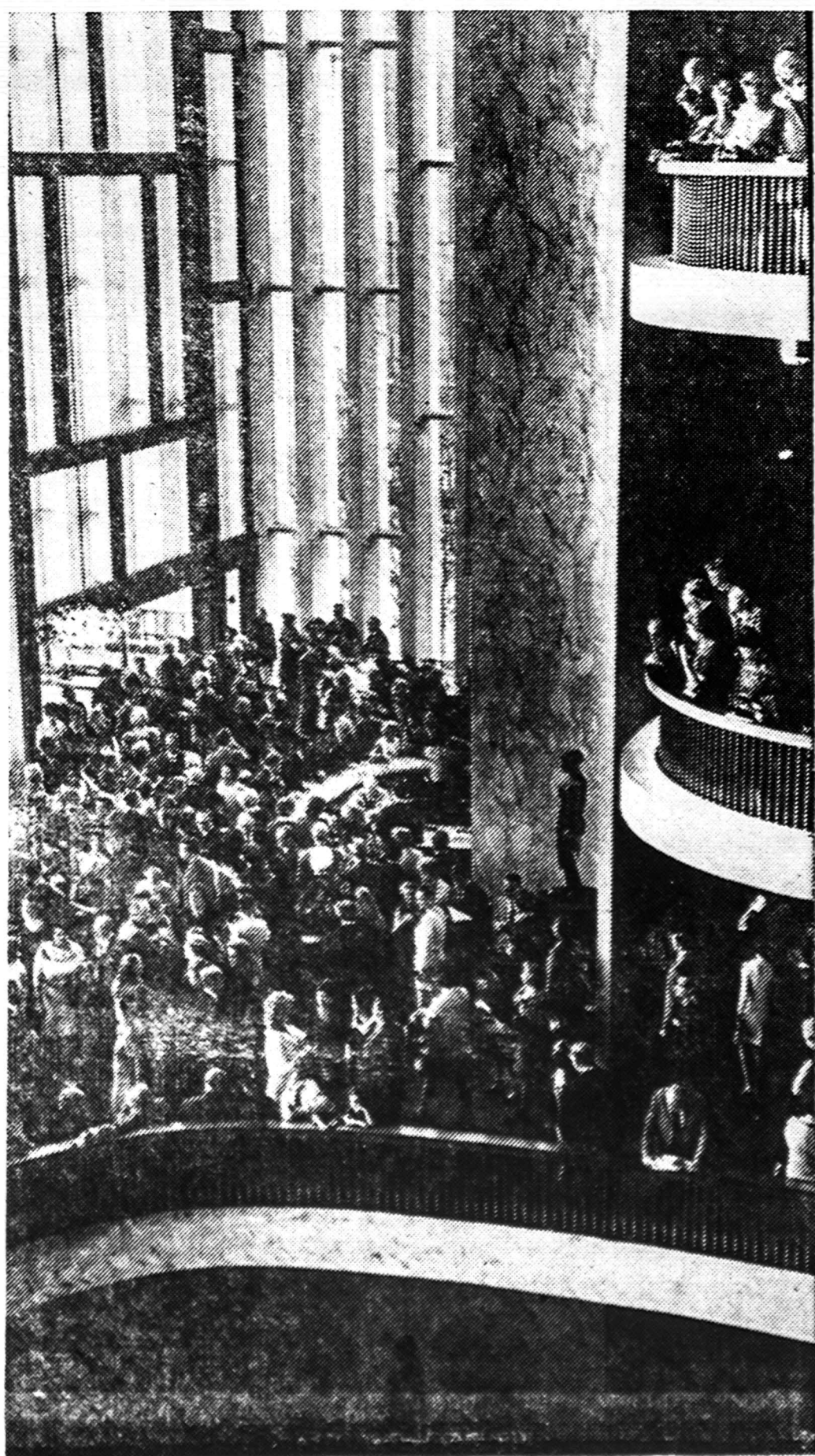
Kviečiami kuo daugiau dalyvauti su kaukėmis. Gražiausios kaukės bus premijuojamos. Tam reikalui jau sudaryta specialioji komisija.

Užgavėnių balius prasidės 7 v.v. Bus šilta vakarienė. Įdomia, neilga ir juokinga programėlė atliks studentai. Šokiam gros Gutauskų orkestras.

Bilietų kaina — 5 dol., moksleiviam — 3 dol. Iš anksto bilietus galima užsisakyti pas E. Vainienę, tel. 296-8607; L. Vainienę, tel. 296-6860; ir p. Skėrienę — VI 6-0220.

KONSTANTINO ir SOPHIE KAZLAUSKIŲ, gvv. Brooklyne, dviejų metų mirties sukaktis bus paminėta mišiomis su egekvijomis Apreiškimo bažnyčioje vasario 7, šeštadienį 9 val. ryto. Draugai ir pažįstami kviečiami dalyvauti pamaldose ir pasimelsti už abu mirusius. Kviečia sūnus Konstantinas ir Raymondas bei dukra Sophie.

Metropolitan operos rūmų fojė pertraukos metu.

Nuotr. V. Mažello